

5ο Συνέδριο Μουσικών Βιβλιοθηκών, Αρχείων & Κέντρων Τεκμηρίωσης 2024

ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΛΣΟΥΣ ΑΙΓΑΛΕΩ | ΑΓ. ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ, ΑΙΓΑΛΕΩ, 122 43 ΑΘΗΝΑ

Ελληνικό Παράρτημα IAML

Τμήμα Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων
Πληροφόρησης του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής (ΠΑΔΑ)

5ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ, ΑΡΧΕΙΩΝ & ΚΕΝΤΡΩΝ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Μαρία Ασλανίδη, ΕΔΙΠ, Τμήμα Ήχου και Εικόνας, Ιόνιο Πανεπιστήμιο

Γεώργιος Γιαννακόπουλος, Καθηγητής, Τμήμα Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Στέλλα Κουρμπανά, Διευθύντρια, Κέντρο Έρευνών και Τεκμηρίωσης του Ωδείου Αθηνών

Δάφνη Κυριάκη – Μάνεση, Καθηγήτρια, Τμήμα Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Στεφανία Μεράκου, Διευθύντρια, Μουσική Βιβλιοθήκη «Λίλιαν Βουδούρη», Σύλλογος Οι Φίλοι της Μουσικής

Μυρτώ Οικονομίδου, Μουσικολόγος, Μουσική Βιβλιοθήκη «Λίλιαν Βουδούρη», Σύλλογος Οι Φίλοι της Μουσικής

Σοφία Τσοπάνη, Υπεύθυνη Βιβλιοθήκης, Τμήμα Μουσικών Σπουδών, Σχολή Καλών Τεχνών, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Αλέξανδρος Χαρκιολάκης, Διευθυντής, Σύλλογος Οι Φίλοι της Μουσικής

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ζωή Αγγελοπούλου, Μουσική Βιβλιοθηκονόμος, Μουσική Βιβλιοθήκη «Λίλιαν Βουδούρη», Σύλλογος Οι Φίλοι της Μουσικής

Φωτεινή Ευθυμίου, ΕΤΕΠ, Τμήμα Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Μυρτώ Οικονομίδου, Μουσικολόγος, Μουσική Βιβλιοθήκη «Λίλιαν Βουδούρη», Σύλλογος Οι Φίλοι της Μουσικής

Ελένη Λαμπρονίκου, φοιτήτρια Μουσικολογίας, Τμήμα Μουσικών Σπουδών, Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Σίλια Παπαχατζοπούλου, Μουσική Βιβλιοθηκονόμος, Μουσική Βιβλιοθήκη «Λίλιαν Βουδούρη», Σύλλογος Οι Φίλοι της Μουσικής

Αναστάσιος Μιχαηλίδης, ΕΔΙΠ, Τμήμα Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Σοφία Τσοπάνη, Υπεύθυνη Βιβλιοθήκης, Τμήμα Μουσικών Σπουδών, Σχολή Καλών Τεχνών, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

*Το συνέδριο είναι αφιερωμένο στη μνήμη
του **Φίλιππου Τσιμπόγλου (1956 - 2023)** και του **Χάρη Ξανθουδάκη (1950 - 2023)***

Επεξεργασία εξωφύλλου Ηλίας Κυριαζής (Η φωτογραφία δημιουργήθηκε με AI)

Επιμέλεια εντύπου Μυρτώ Οικονομίδου

5ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ, ΑΡΧΕΙΩΝ & ΚΕΝΤΡΩΝ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ

Παρασκευή 19 & Σάββατο 20 Απριλίου 2024

Διοργάνωση

Ελληνικό Παράρτημα IAML

Τμήμα Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής (ΠΑΔΑ)

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΕΙΟΝΟΜΙΑΣ, ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ

Χορηγοί

Περιεχόμενα

Αναλυτικό πρόγραμμα	1
Περιλήψεις.....	8
Workshops	23
Βιογραφικά	25
Πρόγραμμα συναυλίας	39

Αναλυτικό πρόγραμμα

Παρασκευή 19/04/2024

Αμφιθέατρο «Περικλής Λύτρας»

10:00 – 10.30	Προσέλευση / εγγραφές
10:30 – 11:00	Χαιρετισμοί
11:00 – 12:30	Συνεδρία 1 Προεδρεύουσα: Στεφανία Μεράκου
	Μιχαήλ Κεφάλας, Άννα – Βασιλική Παπαδιονυσίου: Η αρχειοθέτηση ηλεκτρονικού και έντυπου μουσικού υλικού για τα άτομα με οπτική αναπηρία με τη συμβολή του GOODFEEL Braille Music Translator λογισμικού από την Εταιρία Dancing Dots.
	Κέλλυ Παπακωνσταντίνου (εισηγήτρια), Αθηνά Πουρσαϊτίδου: Απομακρυσμένα ζωντανά εκπαιδευτικά προγράμματα σε μουσικές βιβλιοθήκες: η μελέτη περίπτωσης της Μουσικής Βιβλιοθήκης Λίλιαν Βουδούρη με την πλατφόρμα Museotek.
	Χριστίνα Βέργαδου: «Μήνυμα στέλνω μέσα από σεντούκι σφραγισμένο...»: η διαδρομή ενός ιστορικού τεκμηρίου.
12:30 – 12:45	Διάλειμμα
12:45 – 14:15	Στρογγυλή τράπεζα 1 Μουσικές βιβλιοθήκες και αρχεία στην ΑΙ εποχή: στρατηγικές αλλαγές και δράσεις για την επιβίωση και ανάδειξή τους.
	Συντονιστής: Τάσος Κολυδάς (Τμήμα Μουσικών Σπουδών, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών) Συμμετέχοντες: Σοφία Ζαπουνίδου (Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος), Γιώργος Μικρός (College of Humanities and Social Sciences, Hamad Bin Khalifa University), Χρήστος Παπαθεοδώρου (Εργαστήριο Ηλεκτρονικής Διαχείρισης Ιστορικών Αρχείων, Τμήμα Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών), Μιχάλης Σφακάκης (Τμήμα Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Μουσειολογίας, Ιόνιο Πανεπιστήμιο)
14:15 – 15:15	Μεσημεριανό διάλειμμα

15:15 – 16:45	Συνεδρία 2: ΜΕΛΟΣ Προεδρεύων: Αλέξανδρος Χαρκιολάκης
	Βέρα Κριεζή (Συντονισμός έργου Μουσική Βιβλιοθήκη «Λίλιαν Βουδούρη», Σύλλογος Οι Φίλοι της Μουσικής): Συνοπτική παρουσίαση του έργου ΜΕΛΟΣ.
	Παντελής Μπράττης (Altsol): Μουσική οντολογία, συνεργατικό δίκτυο ΚεΜΚΑ και ΤΑΜΟ, πληθοπορισμός και άλλες καινοτομίες στο ερευνητικό έργο ΜΕΛΟΣ : Η πλατφόρμα ReasonableGraph.
	Ευγένιος Πολίτης (Πανεπιστήμιο Μακεδονίας): Contrabuzzle: ο σιωπηλά θορυβώδης κόσμος του κοντραμπάσου. Μεταμορφώσεις στη ζωή ενός αρχείου. Η περίπτωση του "Ελληνικού Αρχείου Κοντραμπάσου (Ε.Α.Κ.) Ευγένιου Πολίτη".
	Ζωή Αγγελοπούλου, Σιλια Παπαχατζοπούλου (Μουσική Βιβλιοθήκη «Λίλιαν Βουδούρη», Σύλλογος Οι Φίλοι της Μουσικής): Ανάπτυξη οντολογίας «Αρχείου Παρτιτούρων Μίκη Θεοδωράκη» στο ΜΕΛΟΣ, ανάγκες του αρχειακού υλικού και προβληματισμοί.
	Γεώργιος Κοκκώνης, Νίκος Ορδουλίδης (Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων): Ο κόσμος της ιστορικής δισκογραφίας των αστικών λαϊκών μουσικών, μέσα από την τεκμηρίωση της δισκογραφίας του Βασίλη Τσιτσάνη.
	Έντυ Σάββας Καζάζης (Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης): Εμπλουτισμός μεταδεδομένων μέσω υπολογιστικής εξαγωγής μουσικών και ακουστικών χαρακτηριστικών από αρχεία ήχου.
16:45 – 17:00	Διάλειμμα
17:00 – 18:30	Συνεδρία 3 Προεδρεύων: Δημήτρης Κουής
	Νίκος Μαλιάρας, Τάσος Κολυδάς, Μαγδαληνή Καλοπανά, Βάλια Χριστοπούλου: Η «Πολύμνια» του Εργαστηρίου Μελέτης της Ελληνικής Μουσικής του Πανεπιστημίου Αθηνών: ένα ψηφιακό αποθετήριο "εναρμονισμένο" με την έρευνα και τη διδασκαλία.
	Νίκος Διονυσόπουλος, Αλέξης Τζωρτζακάκης: Παρουσίαση του έργου της ψηφιοποίησης και εφαρμογών προβολής του «Αρχείου του Γιώργου Αμαργιανάκη».
	Ηλίας Κυριαζής: Οπτικοποίηση της πληροφορίας: από την ιστορία τη μόδας στην απεικόνιση της μουσικής πληροφορίας.

18:30 – 18:45	Διάλειμμα
18:45 – 19:45	Κεντρική ομιλία Maureen Buja (στα αγγλικά): Documenting a Decade of the Royal Opera House Muscat's Productions [Καταγράφοντας μία δεκαετία των παραγωγών του Royal Opera House Muscat]

Σάββατο 20/04/2024	
Αμφιθέατρο «Περικλής Λύτρας»	
10:00 – 11:30	Συνεδρία 4 Προεδρεύων: Γιώργος Κοκκώνης
	Αλέξανδρος Ριζόπουλος: Επίσημα και ανεπίσημα μουσικά τεκμήρια στο παράδειγμα του δρώμενου Μπούλες της Νάουσας Ημαθίας.
	Ευαγγελία Χαλδαιάκη: Μαρτυρίες για την ελληνική δημοτική μουσική στο αρχείο του Νηλέως Καμαράδου.
	Μιλτιάδης Παππάς: Βιβλιογραφικά μοντέλα – μέθοδοι ψηφιοποίησης στην καταλογογράφηση της ελληνικής εκκλησιαστικής μουσικής: προοπτικές και αξιολόγησης.
11:30 – 11:45	Διάλειμμα
11:45 – 13:15	Συνεδρία 5 Προεδρεύουσα: Μυρτώ Οικονομίδου
	Ρενάτα Δαλιανούδη, Παναγιώτης Σδούκος: Το Ινστιτούτο Ελληνικής Μουσικής Κληρονομιάς και η διαχείριση-αξιοποίηση αρχείων και συλλογών: το παράδειγμα του μουσικού αρχείου του Παντελή Καβακόπουλου.
	Gabriella Spanò: Τρόποι αξιοποίησης της πολιτιστικής κληρονομιάς: το παράδειγμα της συλλογής 'Μαρία Κάλλας' της Μουσικής Βιβλιοθήκης «Λίλιαν Βουδούρη» του Συλλόγου Οι Φίλοι της Μουσικής.
	Στεφανία Μεράκου : η Ελληνική Επιτροπή του Répertoire International de Littérature Musicale (RILM): παρόν και μέλλον

13:15 – 14:15	Μεσημεριανό διάλειμμα
14:15 – 15:45	Συνεδρία 6 Προεδρεύων: Γιώργος Γιαννακόπουλος
	Κωνσταντίνα Σταματογιαννάκη: Η μουσική του αρχείου: ίχνη μουσικής σε προσωπικά αρχεία.
	Κατερίνα Καρρά: Θεατρική Βιβλιοθήκη – Αρχείον Κώστα Παπαγεωργίου του Αθηναίου (μουσική συλλογή).
	Νίκος Πουλάκης: Ήχοι, παρτιτούρες, εικόνες και ταινίες: σκέψεις και προβληματισμοί γύρω από τις αρχαικές πηγές κινηματογραφικής μουσικής.
15:45 – 16:00	Διάλειμμα
16:00 – 17:30	Συνεδρία 7 Προεδρεύουσα: Στέλλα Κουρμπανά
	Κωστής Ζουλιάτης: Το Αρχείο του Γιάννη Χρήστου: μια παρουσίαση
	Σοφία Κομποιάτη: Εξερευνώντας τους νέους θησαυρούς της Εθνικής Λυρικής Σκηνής: η περίπτωση του Αρχείου του Δημήτρη Πυρομάλλη.
	Νίκη Κρασάκη: Παρουσίαση του Μουσικού Αρχείου του Διονυσίου Λαυράγκα.
17:30 – 17.45	Διάλειμμα
17.45 – 19.15	Στρογγυλή τράπεζα 2 Ενοποίηση ετερογενούς πολιτιστικού υλικού: η κληρονομιά της Μαρίας Κάλλας.
	Συντονιστής: Ηλίας Κυριαζής (Εθνική Βιβλιοθήκη Αυστρίας) Συμμετέχοντες: Gabriella Spanò (Μουσική Βιβλιοθήκη «Λίλιαν Βουδούρη», ΣΦΜ), Γεωργία Αγγελάκη (Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης), Δέσποινα Ανδριοπούλου (Μουσείο Μαρία Κάλλας), Στέλλα Κουρμπανά (Κέντρο Ερευνών & Τεκμηρίωσης του Ωδείου Αθηνών), Τάσος Κολυδάς (IAML - Ομάδα επιμέλειας ψηφιακών εκθέσεων), Σοφία Κομποιάτη (Εθνική Λυρική Σκηνή), Σεραφείμ Τσούκος (νομικός σύμβουλος Φοίβου -Οργανισμού Διαχείρισης Δικαιωμάτων Φωτογράφων)
19:15 – 19:30	Διάλειμμα

19:30 – 20:30	Συναυλία «Σελίδες ελληνικής δημιουργίας»
	Θα ακουστούν σε πρώτη εκτέλεση έργα των Μάριου Πάλλα, Μαρίας Χριστίνας Κριθαρά, Ναταλίας Χατζοπούλου, Θεοωρή Θεοδωρούδη Ερμηνεύουν τα Σύνολα Μουσικής Δωματίου της Camerata Junior Ορχήστρας Νέων του Συλλόγου Οι Φίλοι της Μουσικής

Παράλληλα Workshops

Παρασκευή 19/4 Αίθουσα Κ7.003		
15:00 – 17:00	Μουσική καταλογογράφηση Μιρένα Μούτζια, Μυρτώ Οικονομίδου	
Σάββατο 20/04 Αίθουσα Κ7.005		
Γενική παρουσίαση και πληθοπορισμός έργου ΜΕΛΟΣ Παντελής Μπράτης, Σίλια Παπαχατζοπούλου		
A/A	Ώρα	Θεματική ενότητα
1η ώρα	10:00-11:00	Εισαγωγικά για το έργο ΜΕΛΟΣ
2η ώρα	11:00-12:00	Οντολογία έργου ΜΕΛΟΣ
3η ώρα	12:00-13:00	Παρουσίαση συνεργατικής λειτουργίας ΚΕΜΚΑ-ΤΑΜΟ
4η ώρα	13:00-14:00	Παρουσίαση λειτουργιών σχετικών με πληθοπορισμό

Περίληψεις

Παρασκευή 19 Απριλίου

Συνεδρία 1

Μιχαήλ Κεφάλας, Άννα – Βασιλική Παπαδιονυσίου

Η αρχειοθέτηση ηλεκτρονικού και έντυπου μουσικού υλικού για τα άτομα με οπτική αναπηρία με τη συμβολή του GOODFEEL Braille Music Translator λογισμικού από την Εταιρία Dancing Dots

Το βιβλίο «36 παρτιτούρες για όλους» περιλαμβάνει εκπαιδευτικές παρτιτούρες για άτομα με αναπηρίες και άτομα τυπικής ανάπτυξης, αναλυτικές προτάσεις διδασκαλίας και προτείνεται από το 2010 ως εγχειρίδιο του μαθήματος της Μουσικοθεραπείας στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου. Το 2012 μια «προσαρμογή» του βιβλίου σε συνεργασία με τον Φάρο Τυφλών Ελλάδος εκδόθηκε, σε έντυπη μορφή, σε μουσικό κώδικα μπράιγ με τίτλο «20 παρτιτούρες Ελλήνων συνθετών σε γραφή μπράιγ». Αυτό αποτελεί οργανική συνέχεια του προηγούμενου βιβλίου και συνιστά τομή, εφόσον πρόκειται για την πρώτη ανατύπωση βιβλίου με παρτιτούρες στη χώρα μας σε ηλεκτρονική μορφή, αλλά και την πρώτη με έργα σύγχρονων Ελλήνων συνθετών σε γραφή για ανθρώπους με οπτική αναπηρία.

Διαδώσαμε τη γνώση και την τεχνογνωσία μας και συμπεριελήφθη σε συνεντεύξεις και σε πρακτικά συνεδρίων προκειμένου να χρησιμοποιηθεί ως τεκμηριωμένη επιστημονική πρόταση από τους αρμόδιους κοινωνικούς, επιστημονικούς και κρατικούς φορείς. Σταθμοί, ως προς αυτή τη στόχευση, επίσης, αποτελούν η Πανελλαδική Διημερίδα στις 03-04/09/2022 και το 1ο Διεθνές Τακτικό Συνέδριο 08-09/09/2023, που διεξήχθησαν στο Σεράφειο Συγκρότημα του Δήμου Αθηναίων.

Στο δεύτερο, ο πνευματικός πατέρας του GOODFEEL Braille Music Translator λογισμικού William (Bill) McCann, χαιρέτισε επίσημα και υπήρξε εξ αποστάσεως συνεισηγητής με την Άννα – Βασιλική Παπαδιονυσίου στην ομιλία με θέμα «Το GOODFEEL Braille Music Translator λογισμικό ως πρόταση κύριας εκπαιδευτικής τεχνολογίας στη μουσική εκπαίδευση των ατόμων με οπτική αναπηρία στην Ελλάδα». Υπογραμμίζεται ότι η ύπαρξη του συγκεκριμένου εργαλείου στοιχειοθετεί τη βελτίωση της μουσικής εκπαίδευσης και συμπερίληψης των τυφλών μουσικών και υπό το πρίσμα της προσβασιμότητας στην αρχειοθέτηση ηλεκτρονικού και έντυπου μουσικού υλικού.

Κέλλυ Παπακωνσταντίνου (εισηγήτρια), Αθηνά Πουρσαϊτίδου

Απομακρυσμένα ζωντανά εκπαιδευτικά προγράμματα σε μουσικές βιβλιοθήκες: η μελέτη περίπτωσης της Μουσικής Βιβλιοθήκης Λίλιαν Βουδούρη με την πλατφόρμα Museotek

Η Museotek.net είναι μια τεχνολογική πλατφόρμα και εφαρμογή, που επιτρέπει σε μουσεία, βιβλιοθήκες και πολιτιστικά ιδρύματα να παρέχουν εξ αποστάσεως

περιηγήσεις και εκπαιδευτικά προγράμματα σε πραγματικό χρόνο σε μαθητικό και ε-νήλικο κοινό, στην Ελλάδα και το εξωτερικό, βασισμένα σε εκθέματα, τεκμήρια, συλλογές και εν γένει πολιτιστικό απόθεμα. Ως μια ολοκληρωμένη μεθοδολογία για τον σχεδιασμό ψηφιακών εκπαιδευτικών προγραμμάτων και περιηγήσεων αλλά και την ψηφιοποίηση υφιστάμενων δια ζώσης εκπαιδευτικών προγραμμάτων, η Museotek προσφέρει τη δυνατότητα στους συνεργαζόμενους πολιτιστικούς φορείς να προβάλουν τις συλλογές και τις δράσεις τους σε ένα ευρύτερο κοινό, αυξάνοντας τη διαδικτυακή τους επισκεψιμότητα και τη βιωσιμότητά τους. Ως μελέτη περίπτωσης, περιγράφονται οι ψηφιακές εκπαιδευτικές δράσεις και εφαρμογές στα πλαίσια της συνεργασίας με τη Μουσική Βιβλιοθήκη «Λίλιαν Βουδούρη» του Μεγάρου Μουσικής Αθηνών μέσω της αξιοποίησης νέων τεχνολογικών εκπαιδευτικών εργαλείων και εφαρμογών, παρέχοντας πρόσβαση, ανεξαρτήτως περιορισμών, στα μουσικά αρχεία και τις συλλογές της. Ειδικότερα, αναφέρονται τα ψηφιακά εκπαιδευτικά προγράμματα σύγχρονης εκπαίδευσης της Μουσικής Βιβλιοθήκης «Λίλιαν Βουδούρη» που υλοποιούνται μέσα από την πλατφόρμα της Museotek. Επίσης, γίνεται μια πρώτη αποτύπωση του αντίκτυπου που αυτά είχαν τόσο στη λειτουργία της βιβλιοθήκης (σε σχέση με τη θέση της στον Ψηφιακό Πολιτισμό), όσο και στο νέο κοινό που αυτή απέκτησε.

Χριστίνα Βέργαδου

«Μήνυμα στέλνω μέσα από σεντούκι σφραλισμένο...»: η διαδρομή ενός ιστορικού τεκμηρίου.

Η ανακοίνωση έχει στόχο να προτείνει τρόπους αποτελεσματικής διαχείρισης και αξιοποίησης των πολλών ελληνικών μουσικών αρχείων, κυρίως εκείνων στα οποία φυλάσσονται ιστορικά ντοκουμέντα που αφορούν την Επτανησιακή και την Εθνική σχολή μουσικής. Πολλά από αυτά δυστυχώς είναι ακόμη μη καταλογογραφημένα και έχουν ερευνηθεί ελάχιστα. Κάποια μάλιστα είναι δύσκολα προσβάσιμα είτε επειδή ανήκουν σε ιδιώτες είτε λόγω κακής συντήρησης και έλλειψης καταλόγων.

Πώς θα μπορούσε να ταξινομηθεί αυτό το αρχειακό υλικό ώστε να γίνει προσβάσιμο και αξιοποιήσιμο στο μέγιστο δυνατό βαθμό για τους ερευνητές; Τι ρόλο θα μπορούσαν να παίξουν σε αυτό οι πανεπιστημιακές σχολές μουσικολογίας της χώρας; Πώς θα μπορούσε να οργανωθεί μία συντονισμένη, ευρείας κλίμακας, έρευνα στο συγκεκριμένο πεδίο; Ποιά θα ήταν τα οφέλη για την επιστημονική κοινότητα από μια τέτοια προσπάθεια;

Στην παρούσα ανακοίνωση σκιαγραφείται η πρόταση της διδασκαλίας στην πράξη της αρχειακής έρευνας, ως σημαντικό μέρος της πανεπιστημιακής μουσικολογικής εκπαίδευσης, καθώς και ο στόχος της δημιουργίας μιας ενιαίας ψηφιακής βάσης ιστορικών τεκμηρίων, που θα ενοποιήσει το υλικό των μουσικών αρχείων της Ελλάδας που θα καταλογογραφηθεί. Σημασία δίνεται στα στοιχεία κάθε τεκμηρίου που θεωρείται σημαντικό να καταγράφονται, στις δυσκολίες του αρχειακού υλικού, στη διασταύρωση πληροφοριών και τη μορφή που ιδανικά θα είχε η προτεινόμενη ψηφιακή βάση. Αναφορά γίνεται σε συγκεκριμένα μουσικά αρχεία των οποίων το υλικό αλληλοσυμπληρώνεται καθώς και στις προσφορότερες μεθόδους συντήρησης των τεκμηρίων.

Στρογγυλή τράπεζα 1

Μουσικές βιβλιοθήκες και αρχεία στην AI εποχή: στρατηγικές αλλαγές και δράσεις για την επιβίωση και ανάδειξη τους

Στο πλαίσιο της στρογγυλής τράπεζας εξετάζεται ο μετασχηματιστικός ρόλος της τεχνητής νοημοσύνης στο χώρο των μουσικών βιβλιοθηκών και αρχείων. Διερευνάται ο αντίκτυπος των πρόσφατων εξελίξεων στη δημιουργία μεταδεδομένων, την ανάδειξη αρχειακού υλικού και την εκπαίδευση. Στόχος της συνεδρίας είναι να συζητηθούν θέματα που έχουν έλθει στην επικαιρότητα σχετικά τις επιπτώσεις της τεχνητής νοημοσύνης στη λειτουργία βιβλιοθηκών και αρχείων, την κατανομή των πόρων και την ανάπτυξη νέων δεξιοτήτων στη σύγχρονη εποχή. Στο επίκεντρο των προκλήσεων και ευκαιριών που ανακύπτουν, βρίσκεται η επίδραση των προκαταλήψεων στην τεχνητή νοημοσύνη, η εκπαίδευση των μελλοντικών στελεχών του χώρου, η ψηφιακή διατήρηση και η χάραξη στρατηγικών που θα εξασφαλίζουν την ανθεκτικότητα και την ενίσχυση της λειτουργίας των μουσικών βιβλιοθηκών και αρχείων.

Συνεδρία 2: ΜΕΛΟΣ

Το έργο «Μουσικές Ελληνικές Οπτικοακουστικές Συλλογές» (ΜΕΛΟΣ) είναι ένα ερευνητικό έργο που υλοποιείται με πόρους από το Ταμείο Ανάκαμψης. Στους βασικούς στόχους του περιέχονται η ανάπτυξη εξειδικευμένης μουσικής οντολογίας που θα βασίζεται σε ανοικτές πλατφόρμες διαχείρισης οντολογιών και στα σχετικά διεθνή εννοιολογικά σχήματα, καθώς και η ανάπτυξη μεθοδολογίας και τεχνικών που θα υποστηρίξει τον επιστημονικό εμπλουτισμό του πολιτιστικού αποθέματος.

Παντελής Μπράττης (Altsol)

Μουσική οντολογία, συνεργατικό δίκτυο ΚεΜΚΑ και ΤΑΜΟ, πληθοπορισμός και άλλες καινοτομίες στο ερευνητικό έργο ΜΕΛΟΣ: Η πλατφόρμα ReasonableGraph

Κατά την εισήγηση θα αναφερθούμε στο σχεδιασμό της μουσικής οντολογίας του έργου που βασίστηκε σε διεθνή πρότυπα όπως οι FRBR, FRAD και Music Ontology, στο τρόπο υλοποίησης του συνεργατικού δικτύου του έργου με την αμφίδρομη επικοινωνία μεταξύ του ενιαίου Κεντρικού Μουσικού Καθιερωμένου Αρχείου (ΚεΜΚΑ) και των τριών τοπικών συστημάτων σε ΣΜΦ, ΠΙ και ΠΑΜΑΚ, στην υλοποίηση της λειτουργίας του πληθοπορισμού καθώς και σε μια σειρά από άλλες καινοτομίες που δημιούργησε το έργο, όπως το πλήρες πολυγλωσσικό περιβάλλον σε επίπεδο πεδίων και μεταδεδομένων, τα extension από wikidata και VIAF, τα πολλαπλά επίπεδα διασύνδεσης των οντοτήτων, τις μουσικές ταξινομίες, κλπ.

Ευγένιος Πολίτης (Πανεπιστήμιο Μακεδονίας)

Contrabuzzle: ο σιωπηλά θορυβώδης κόσμος του κοντραμπάσου. Μεταμορφώσεις στη ζωή ενός αρχείου. Η περίπτωση του «Ελληνικού Αρχείου Κοντραμπάσου (Ε.Α.Κ.) Ευγένιου Πολίτη»

Η παρουσίαση αυτή αφορά την ιστορία της δημιουργίας της μουσικής συλλογής «Ελληνικό Αρχείο Κοντραμπάσου (Ε.Α.Κ.) Ευγένιου Πολίτη». Παρουσιάζεται η ανάπτυξη του ποικιλόμορφου περιεχομένου της συλλογής, από την έναρξη της έρευνας έως σήμερα και οι μεταλλάξεις της δομής της στη πορεία του χρόνου. Περιλαμβάνονται τα στάδια των μεταμορφώσεων που ακολούθησαν με την συμβολή της πληροφορικής και της εξέλιξης των νέων τεχνολογιών, των μέσων και των μεθόδων καταγραφής από φορείς όπως οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες. Η παρουσίαση καταλήγει στα χαρακτηριστικά της πρόσφατης μορφής της συλλογής ως ένας από τους άξονες του ερευνητικού έργου «Μουσικές Ελληνικές Οπτικοακουστικές Συλλογές (ΜΕΛΟΣ)».

Ζωή Αγγελοπούλου, Σιλια Παπαχατζοπούλου (Μουσική Βιβλιοθήκη «Λίλιαν Βουδούρη», Σύλλογος Οι Φίλοι της Μουσικής)

Ανάπτυξη οντολογίας «Αρχείο Παρτιτούρων Μίκη Θεοδωράκη» στο ΜΕΛΟΣ, ανάγκες του αρχειακού υλικού και προβληματισμοί

Ο Σύλλογος Οι Φίλοι της Μουσικής και η Μουσική Βιβλιοθήκη «Λίλιαν Βουδούρη» συμμετέχουν στο ΜΕΛΟΣ ως συντονιστές, εντάσσοντας στην εξειδικευμένη μουσική οντολογία την συλλογή παρτιτούρων του Αρχείου του Μίκη Θεοδωράκη, το οποίο βρίσκεται στην κατοχή της Βιβλιοθήκης. Με αφετηρία το φυσικό αρχείο του Μίκη Θεοδωράκη θα αναλυθεί η δομή και το είδος του υλικού και ο τρόπος με τον οποίο αυτά αποδίδονται στην μουσική οντολογία, με βασικό άξονα την ακριβή αποτύπωση των συνδέσεων μεταξύ των έργων, ως σύλληψη με τα αντίστοιχα φυσικά τεκμήριά τους. Επιπλέον, θα αναφερθούν ορισμένες ιδιαιτερότητες που αφορούν τον τρόπο που ο ίδιος ο συνθέτης αντιμετώπιζε τα στοιχεία των έργων του και οργανώνει το υλικό του. Οι ιδιαιτερότητες αυτές έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στην οργάνωση του τρόπου εργασίας πάνω στην οντολογία. Τέλος θα συζητηθούν προβληματισμοί που προέκυψαν κατά τη διάρκεια της τεκμηρίωσης, οδηγώντας στο συμπέρασμα πως η ανάπτυξη της οντολογίας αυτής είναι μία δυναμική διαδικασία που προκαλεί το ενδιαφέρον σε ενίοτε απρόσμενα πεδία.

Γιώργος Κοκκώνης, Νίκος Ορδουλίδης (Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων)

Ο κόσμος της ιστορικής δισκογραφίας των αστικών λαϊκών μουσικών, μέσα από την τεκμηρίωση της δισκογραφίας του Βασίλη Τσιτσάνη

Η ερευνητική ομάδα του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων επικεντρώνεται στην δισκογραφία ενός από τους πλέον παραγωγικούς συνθέτες της αστικής λαϊκής μουσικής, του Βασίλη Τσιτσάνη, ο οποίος ηχογράφησε τουλάχιστον 550 πρωτότυπες συνθέσεις, από το 1936 μέχρι το 1983. Στο υλικό αυτό θα πρέπει να συνυπολογιστούν και άλλες τόσες ηχογραφήσεις οι οποίες αφορούν σε πολυπληθείς επανεκτελέσεις των πρωτότυπων. Στη σχεδιασμένη Βάση και πέρα από την εισαγωγή των τυπικών στοιχείων τεκμηρίωσης (data), η ομάδα επιχειρεί κυρίως να

εξάγει μια ακολουθία μεταδεδομένων (metadata) τα οποία προκύπτουν: α) τόσο από παράλληλο δευτερογενές σχετικό υλικό τεκμηρίωσης (βιογραφικά στοιχεία των πρωταγωνιστών, στοιχεία για το χρονικό των ηχογραφήσεων, πληροφορίες για τα μουσικά όργανα κ.ά.), β) όσο και μέσα από τις ακροάσεις των ηχογραφήμάτων (τροπική συγκρότηση, αρμονία, ρυθμός, ενορχήστρωση κ.ά.). Ο εμπλουτισμός με μεταδεδομένα έχει ως στόχο να αναδείξει τόσο μεθοδολογικά ζητήματα, όσο και διαχειριστικά ως προς την καταγραφή των λαϊκών μουσικών παραδόσεων που συνιστούν τον κόσμο της προφορικότητας.

Έντυ Σάββας Καζάζης (Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης)

Εμπλουτισμός μεταδεδομένων μέσω υπολογιστικής εξαγωγής μουσικών και ακουστικών χαρακτηριστικών από αρχεία ήχου

Θα περιγραφούν κάποια ηχητικά χαρακτηριστικά τα οποία δύναται να εξαχθούν με υπολογιστικό τρόπο από αρχεία ήχου και τα οποία σχετίζονται με την ρυθμική αγωγή, την μελωδία, και το ηχόχρωμα. Θα παρουσιασθούν οπτικοποιήσεις των αποτελεσμάτων σε συνδυασμό με ηχητικά αποσπάσματα προκειμένου γίνουν και διαισθητικά κατανοητά από το ακροατήριο. Τέλος, θα εστιάσουμε στο πώς τα αποτελέσματα της υπολογιστικής ανάλυσης εμπλουτίζουν τα υπάρχοντα μουσικά μεταδεδομένα που παρέχονται από τους υπόλοιπους φορείς, και πώς αυτά εντάσσονται στην σχετική οντολογία η οποία αναπτύχθηκε για τους σκοπούς του έργου.

Συνεδρία 3

Νίκος Μαλιάρας, Τάσος Κολυδάς, Μαγδαληνή Καλοπανά, Βάλια Χριστοπούλου

Η «Πολύμνια» του Εργαστηρίου Μελέτης της Ελληνικής Μουσικής του Πανεπιστημίου Αθηνών: ένα ψηφιακό αποθετήριο “εναρμονισμένο” με την έρευνα και τη διδασκαλία

Το Εργαστήριο Μελέτης της Ελληνικής Μουσικής με την ίδρυσή του το 2016 έθεσε ως στόχο –μεταξύ άλλων– την υποστήριξη των ερευνητικών, εκπαιδευτικών και καλλιτεχνικών αναγκών του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Στο επίκεντρο των δραστηριοτήτων του Εργαστηρίου βρίσκεται η διαχείριση πηγών που σχετίζονται με τη μελέτη της ελληνικής έντεχνης μουσικής σε κάθε έκφασή της· ιδιαίτερα των ψηφιακών τεκμηρίων που έχουν προκύψει από την έρευνα που πραγματοποιείται στο Τμήμα στους τρεις κύκλους σπουδών, δηλαδή σε προπτυχιακό, μεταπτυχιακό και διδακτορικό - μεταδιδακτορικό επίπεδο.

Θέμα της προτεινόμενης εισήγησης αποτελεί το ψηφιακό αποθετήριο Πολύμνια που δημιουργήθηκε για τις ανάγκες του Εργαστηρίου. Το περιεχόμενο της εισήγησης αναπτύσσεται σε δύο άξονες· α) στην ανάλυση της αρχιτεκτονικής του λογισμικού και β) στην ανάπτυξη του τρόπου λειτουργίας του αποθετηρίου.

Σε ό,τι αφορά στο πρώτο, εξετάζονται οι περιορισμοί και οι ιδιαιτερότητες του πρωτογενούς υλικού, διλήμματα όπως το αν θα χρησιμοποιηθεί ήδη υπάρχον λογισμικό ή θα δημιουργηθεί νέο, οι αποφάσεις σε επίπεδο σχεδιασμού και ανοικτών προτύπων, η σταδιακή μετάπτωση

των δεδομένων, και άλλα. Σε ό,τι αφορά στο δεύτερο, παρουσιάζονται επιλεγμένες λειτουργίες του λογισμικού στις οποίες αναδεικνύεται η χρήση του στην έρευνα και τη διδασκαλία. Γίνεται αναφορά σε ερευνητικά ζητήματα που έχουν προκύψει κατά την τεκμηρίωση μουσικών χειρογράφων, με έμφαση σε ιδιαιτερότητες που παρουσιάζονται όταν τα τεκμήρια αυτά είναι σε ψηφιακή μορφή. Παρουσιάζονται παραδείγματα ταυτοποίησης και τεκμηρίωσης μετά από έρευνα σε Καταλόγους Έργων και αναδεικνύεται η αξιοποίηση της έννοιας του «έργου» κατά τη διαδικασία αυτή. Η άντληση ερευνητικών εργαλείων από τη βιβλιογραφία, όπως τα ενδεικνυόμενα πεδία περιγραφής και οι κατηγορίες συστηματοποίησης των έργων, ανοίγουν νέες προοπτικές του ψηφιακού αποθετηρίου, σε άμεση διασύνδεση με τη σύγχρονη έρευνα και διδασκαλία.

Νίκος Διονυσόπουλος, Αλέξης Τζωρτζακάκης

Παρουσίαση του έργου της ψηφιοποίησης και εφαρμογών προβολής του «Αρχείου του Γιώργου Αμαργιανάκη»

Το έργο αφορά την ψηφιοποίηση, τεκμηρίωση και προβολή με καινοτόμες εφαρμογές του πλούσιου Αρχείου του Γιώργου Αμαργιανάκη, το οποίο διασώζει σπάνιες ηχογραφήσεις παραδοσιακής κρητικής μουσικής, σημαντικές ηχογραφήσεις σημαντικών προσωπικοτήτων της λόγιας μουσικής στην Ελλάδα, αλλά και ηχογραφήσεις άλλων εκδηλώσεων εξωστρεφούς δραστηριότητας του Πανεπιστημίου Κρήτης (συνέδρια, ημερίδες, ομιλίες κ.ά.). Το αρχείο αποτυπώνει τη σύγχρονη Πολιτιστική Ιστορία της Κρήτης γενικότερα μέσα από τη πολυσχιδή δραστηριότητα του καθηγητή στα Πολιτιστικά δρώμενα του τόπου. Ειδικότερα το αρχείο περιλαμβάνει: 99 κασέτες συνολικής διάρκειας 92 ωρών περίπου, 300 μμπομπίνες συνολικής διάρκειας 300 ωρών περίπου, 86 κασέτες DAT συνολικής διάρκειας 75 ωρών περίπου.

Στο πλαίσιο του έργου δημιουργήθηκε ένα ολοκληρωμένο σύστημα διαδικτυακής προβολής του Αρχείου, μέσω του οποίου παρέχονται υπηρεσίες ενημέρωσης, βιωματικής προσέγγισης της πληροφορίας, εκπαιδευτικής αξιοποίησής της και διάχυσης του περιεχομένου μέσω πολλαπλών καναλιών πληροφόρησης. Επιπλέον υλοποιήθηκε μία σειρά καινοτόμων εφαρμογών προβολής του υλικού (Διαδραστικό χρονολόγιο, εκπαιδευτικές εφαρμογές, διαδραστικός χάρτης και εφαρμογή σε κινητά τηλέφωνα με τη χρήση τεχνολογιών επαυξημένης πραγματικότητας), που αξιοποιούν το περιεχόμενο του αρχείου. Διεύθυνση url: <https://amargianakis-archive.lib.uoc.gr/>

Το έργο της υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ - ΕΠ ΚΡΗΤΗ 2014-2020, με δικαιούχο τον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας (ΕΛΚΕ) του Πανεπιστημίου Κρήτης, ανάδοχο την Εταιρία Αιγαίου Solutions Α.Ε. και επιστημονικό υπεύθυνο τον Εμμανουήλ Σειραγάκη (Εργαστήριο Θεάτρου - Κινηματογράφου - Μουσικής).

Ηλίας Κυριαζής

Οπτικοποίηση της πληροφορίας: από την ιστορία τη μόδας στην απεικόνιση της μουσικής πληροφορίας

Η παρουσίαση θα επικεντρωθεί στον τομέα της οπτικοποίησης της πληροφορίας (information visualization), όπως αυτή εφαρμόστηκε στο πρόγραμμα Restaging Fashion, μία συνεργασία του Fachhochschule Potsdam και των Κρατικών Μουσείων Βερολίνου. Στόχος

της είναι να δείξει μία νέα, διαδραστική προσέγγιση στον τρόπο ανάγνωσης γνωστικών γραφών και να προτείνει έναν νέο τρόπο συνδυασμού επιστημονικού, αφηγηματικού λόγου και οργανωμένων δεδομένων. Μία συλλογή ζωγραφικής, σχεδίων και χαρακτηριστικών με θέμα τη μόδα δίνει την ευκαιρία να προσεγγίσουμε τους καταλόγους βιβλιοθηκών και αρχείων με νέο μάτι, όπως και να κάνουμε πρώτες σκέψεις για την εφαρμογή της πρακτικής αυτής σε μουσικά δεδομένα (τα οποία παρουσιάζουν ιδιαίτερα χαρακτηριστικά λόγω των ειδικών σχέσεων μουσικών οντοτήτων). Παράλληλα, αναδεικνύει την ανάγκη ευαναγνωσίας της πληροφορίας, ιδίως (αλλά όχι μόνο) όταν αυτή είναι σύνθετη ή μεγάλη σε ποσότητα.

Κεντρική ομιλία

Maureen Buja

Documenting a Decade of the Royal Opera House Muscat's Productions

[Καταγράφοντας μία δεκαετία των παραγωγών της Βασιλικής Όπερας του Μουσκάτ (Ομάν)]

Η Βασιλική Όπερα του Μουσκάτ (ROHM) στο Σουλτανάτο του Ομάν, είναι μία πολιτιστική εστία όχι μόνο της χώρας αλλά και ολόκληρης της Μέσης Ανατολής. Από την έναρξη της λειτουργίας του το 2010, η ROHM έχει φιλοξενήσει πάνω από 400 παραγωγές, που επεκτείνονται πέραν της όπερας και σε συναυλίες δυτικής / αραβικής / παραδοσιακής μουσικής, τζαζ και χορού.

Η βιντεοσκόπηση των παραστάσεων ξεκίνησε από την αρχή των παραγωγών το 2011, και το καθήκον της διατήρησης αυτών των καταγραφών ανατέθηκε στην μουσική βιβλιοθήκη του ιδρύματος. Το σύστημα διαχείρισης πολυμέσων Capture, Ltd., που χρησιμοποιείται στην Μουσική Βιβλιοθήκη της ROHM, πέρα από την δυνατότητα να καταγράφει ήχο και εικόνα, μπορεί επιπλέον να διατηρεί μία σύνοψη της παραγωγής, μία βάση δεδομένων των κύριων συντελεστών και συνεργαζόμενων φορέων, να συλλέγει εικόνες της παραγωγής, και να διατηρεί ψηφιακές εκδόσεις των προγραμμάτων. Για να πραγματοποιηθούν όλα τα παραπάνω απαιτείται η χρήση μίας σύνθετης σχεσιακής βάσης δεδομένων που μπορεί να εκτελέσει όλες αυτές τις διαδικασίες σε δύο γλώσσες: αραβικά και αγγλικά.

Μέρος της παρουσίασης αφορά τους προβληματισμούς που προέκυψαν κατά τη διαδικασία της δημιουργίας της βάσης αυτής, ξεκινώντας από την εύρεση πρωτότυπου υλικού, έως και των προβλημάτων σχετικά με την ονομασία των πεδίων. Κάποια από τα προβλήματα αυτά έχουν ήδη λυθεί ή δρομολογηθεί, ενώ άλλες προκλήσεις, όπως αλλαγές στον προγραμματισμό και η επιπλέον εκπαίδευση, είναι σε εξέλιξη.

Σύμφωνα με την εμπειρία μας, μία τέτοια βάση δεδομένων παραστάσεων με δημόσια προσβάσιμο οπτικοακουστικό υλικό είναι μοναδική, και η διαδικασία δημιουργίας αυτού του συστήματος από τη ROHM αποτελεί ένα παράδειγμα κατασκευής μίας σύνθετης σχεσιακής βάσης δεδομένων.

Συνεδρία 4

Αλέξανδρος Ριζόπουλος

Επίσημα και ανεπίσημα μουσικά τεκμήρια στο παράδειγμα του δρώμενου Μπούλες της Νάουσας Ημαθίας.

Κατά τη διάρκεια διεξαγωγής της έρευνας πεδίου (2022-2023, Νάουσα - Ημαθία), για την εθνομουσικολογική μου διδακτορική διατριβή, είχα να μελετήσω τα μουσικά γεγονότα, ηχητικά ντοκουμέντα και τεκμήρια της περιοχής, στο πολιτισμικό και κοινωνικό τους πλαίσιο. Η εργασία μου επικεντρώθηκε στους ατομικούς χορούς και σε ζητήματα ρυθμικής ρευστότητας που αναγνωρίζονται ως ένα ιδιόρρυθμο ιδίωμα, ως μια επιτελεστική και μη λεκτική επικοινωνία και ισορροπία ανάμεσα σε χορευτή και οργανοπαίκτη. Οι μέχρι τότε μουσικές αναφορές αποτελούνταν από έναν διπλό ψηφιακό δίσκο, με τα κομμάτια του δρώμενου, προσωπικές ηχογραφήσεις από προηγούμενα έτη, καθώς και υλικό αλιευμένο από διαδικτυακές πλατφόρμες. Στο διάστημα παραμονής μου στο πεδίο αντιλήφθηκα ένα, κομβικής σημασίας, ζήτημα που σχετίζεται αφενός με τα καλώς τεκμηριωμένα αρχεία των επίσημων εκδόσεων και με τα ερασιτεχνικά ή πιο πρόχειρα. Σχεδόν όλοι μου οι πληροφορητές, αναφέρονταν περισσότερο στις πρόχειρες αναρτήσεις και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και λιγότερο σε επίσημες εκδόσεις. Αυτό δεν καθιστά λιγότερο σημαντικά τα επίσημα ηχητικά ντοκουμέντα και τεκμήρια, αλλά αποκαλύπτει το καθεστώς στο οποίο, αυτά τα αρχεία χρησιμοποιούνται για την διαπαιδαγώγηση μουσικών και χορευτών/τριών. Σε ιδιαίζουσες περιπτώσεις, όπου τα δρώμενα δίνουν βαρύτητα στο βιωματικό χαρακτήρα της καθημερινής, ή εβδομαδιαίας πρακτικής, η δεοντολογία μιας αποσπασματικής και στουντιακής τεκμηρίωσης έχει μικρότερη εμβέλεια. Με την παρούσα διάλεξη, επιθυμώ να ανοίξω το διάλογο ανάμεσα στο επίσημο και το ανεπίσημο της τεκμηρίωσης μουσικών αρχείων και να φωτίσω περισσότερο υβριδικό σύστημα αρχειοθέτησης το οποίο να λαμβάνει σοβαρά υπόψιν τα πρόχειρα τεκμήρια, εφόσον αυτά λειτουργούν, σε μεγάλο βαθμό, ως πρότυπα, για την εξέλιξη και εκμάθηση των νεότερων γενεών.

Ευαγγελία Χαλδαιάκη

Μαρτυρίες για την ελληνική δημοτική μουσική στο αρχείο του Νηλέως Καμαράδου.

Ο Νηλέας Καμαράδος (1847-1922) ήταν ένας Ρωμηός μουσικός και μουσικοδιδάσκαλος που έχαιρε μεγάλης εκτίμησης κατά τη διάρκεια της ζωής του αλλά και μετά θάνατον. Ήταν ερμηνευτής και θεωρητικός της βυζαντινής μουσικής. Μελετούσε επίσης τη δυτική, οθωμανική, ελληνική δημοτική και αρμένικη μουσική. Δημιούργησε ένα αρχείο εξαιρετικού ενδιαφέροντος, περιέχον τεκμήρια σχετικά με την ενασχόλησή του με όλα αυτά τα μουσικά είδη, δηλαδή εκδόσεις, μουσικές καταγραφές στη βυζαντινή σημειογραφία, τη δυτική σημειογραφία και στη σημειογραφία Χαμπαρσούμ και σημειώσεις για θεωρητικά ζητήματα. Το Αρχείο Καμαράδου

είναι από το 1996 τμήμα του Ελληνικού Μουσικού Αρχείου της Μεγάλης Μουσικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδος «Λίλιαν Βουδούρη».

Σκοπός της παρούσας ανακοίνωσης είναι να παρουσιάσει τα τεκμήρια του Αρχείου Καμαράδου τα σχετικά με την ελληνική δημοτική μουσική. Πρόκειται συγκεκριμένα για μια πληθώρα χειρόγραφων καταγραφών στη βυζαντινή και τη δυτική μουσική σημειογραφία, αλλά και έντυπων καταγραφών και εναρμονίσεων στη δυτική μουσική σημειογραφία, όπως και καταγραφών στίχων ελληνικών δημοτικών τραγουδιών. Όλα τα παραπάνω φανερώνουν τη σχέση του Καμαράδου με την ελληνική δημοτική μουσική αλλά και τις τάσεις της εποχής εκείνης. Προδίδουν επίσης στοιχεία για τον βίο και τις συναναστροφές του Καμαράδου, καθώς κάποιες από τις καταγραφές φαίνεται ότι έχουν γίνει από τον γιό του Βασίλειο, τον γαμπρό του Νικόλαο Βλαχόπουλο, τον Κωνσταντίνο Α. Ψάχο. Επιπλέον, τα τεκμήρια αυτά προσθέτουν στοιχεία στην ιστορία της ελληνικής δημοτικής μουσικής, σε θέματα σχετικά με ζητήματα μουσικής καταγραφής της, διάδοσης και διάσωσης της, ενώ φαίνεται ποια δημοτικά τραγούδια ήταν περισσότερο δημοφιλή κατά την περίοδο που έζησε ο Καμαράδος, μέσω της πληθώρας των καταγραφών τους στο αρχείο του.

Μιλτιάδης Παππάς (Δρ. Ιστορικής Μουσικολογίας)

Βιβλιογραφικά μοντέλα – μέθοδοι ψηφιοποίησης στην καταλογογράφηση της ελληνικής εκκλησιαστικής μουσικής: προοπτικές και αξιολόγησης.

Η ελληνική εκκλησιαστική μουσική ως τέχνη και ως επιστήμη, έχει μεγάλο παρελθόν αλλά και ευρύ μέλλον στη συστηματοποίησή της και στην επιμέρους έρευνά της. Βασική προϋπόθεση στη μελέτη της είναι και η βιβλιογραφία, η οποία αφορά σε κάθε μορφής έντυπο, είτε πρόκειται για βιβλία, περιοδικά, εφημερίδες, ανάτυπα, διπλωματικές και μεταπτυχιακές εργασίες, διδακτορικές διατριβές, κανονισμούς, καταστατικά, συνοδευτικά φυλλάδια ηχογραφήσεων, ανάτυπα, αλλά ακόμη και ομιλίες, άρθρα σε περιοδικά, τόσο ελληνόγλωσσα, όσο και ξενόγλωσσα. Η ορθολογική χρήση της τεχνολογίας ως εργαλείο έρευνας και αξιοποίησης, δεν θα πρέπει να μείνει εκτός αυτής της πραγματικότητας όπως και η εκκλησιαστική μουσική, με όλα τα παρελκόμενα των δύο αυτών προσδιορισμών. Σε αυτή την παρουσίαση θα γίνει λόγος για τα έντυπα και μόνο και όχι για τους χειρόγραφους τόμους, οι οποίοι αποτελούν ένα άλλο κεφάλαιο και αντικείμενο άλλης εισήγησης.

Στη χώρα μας, η βιβλιογραφία της βυζαντινής μουσικής βρίσκεται ακόμη στα σπάργανά της καθώς και η οργάνωσή της. Επειδή ακόμη και τα Τμήματα των Σχολών που φιλοξενούν και μαθήματα Βυζαντινής μουσικής βρίσκονται σε μορφή οργάνωσης, πάσχουν από έλλειψη προσωπικού κ.λπ., η ανάπτυξη και η χρήση της βιβλιογραφίας με γενικά και ειδικά ευρετήρια, με τρόπο ο οποίος θα είναι εργονομικός για κάθε μελετητή, απουσιάζει παντελώς και σχεδόν όπως πάντα, επαφίεται στην ιδιωτική πρωτοβουλία, όπου μελετητές και γενικότερα ερευνητές και φιλόμουσοι, προτάσσουν την αγάπη τους για το κοινό καλό των ομοτέχνων τους. Έτσι, η συνολική έντυπη βιβλιογραφία της ελληνικής εκκλησιαστικής μουσικής, του 19^{ου} και 20^{ου} αιώνα πραγματοποιήθηκε από ιδιωτική πρωτοβουλία και αποτυπώνεται σε δύο τόμους. Στην εισήγηση αυτή θα προταθούν μοντέλα καταλογογράφησης και οι προοπτικές αξιολόγησης της βιβλιογραφίας της ελληνικής εκκλησιαστικής μουσικής.

Συνεδρία 5

Ρενάτα Δαλιανούδη, Παναγιώτης Σδούκος

Το Ινστιτούτο Ελληνικής Μουσικής Κληρονομιάς και η διαχείριση-αξιοποίηση αρχείων και συλλογών: το παράδειγμα του μουσικού αρχείου του Παντελή Καβακόπουλου.

Το Ινστιτούτο Ελληνικής Μουσικής Κληρονομιάς (Ι.Ε.Μ.Κ.) είναι ένα καινοτόμο επιστημονικό ινστιτούτο (Α.Μ.Κ.Ε. με κοινωνική χαρακτηριστική), το οποίο ερευνά, αρχειοθετεί, καταγράφει, ψηφιοποιεί μουσικά τεκμήρια κάθε μορφής, που αφορούν την Ελληνική μουσική ως τέχνη και ως επιστήμη, από ιδρύματα, πανεπιστήμια, ερευνητικά κέντρα, μουσεία, δημόσια και ιδιωτικά αρχεία, δημόσιες και ιδιωτικές συλλογές, φυσικές και ηλεκτρονικές βιβλιοθήκες, ειδικές πλατφόρμες, με στόχο τη συνολική καταγραφή, προβολή και προώθηση της ελληνικής μουσικής κληρονομιάς, παλαιάς και σύγχρονης. Τελικός σκοπός η δημιουργία μιας διαδικτυακής διεθνούς πλατφόρμας με ελεύθερη πρόσβαση.

Στην εισήγηση, ως παράδειγμα καταγραφής και διαχείρισης ιδιωτικής συλλογής, θα χρησιμοποιηθεί το προσωπικό αρχείο του Λαογράφου, μουσικού, συγγραφέα και παραγωγού της Ε.Ρ.Τ. Παντελή Καβακόπουλου, το οποίο παραχωρήθηκε πρόσφατα στο Ι.Ε.Μ.Κ., και το οποίο αφορά την παραδοσιακή μουσική και καλύπτει τις δεκαετίες 1942-2022 (80 χρόνια). Το αρχείο, στο οποίο περιέχονται δημοσιευμένα και ανέκδοτα μουσικά τεκμήρια, αφορά: α) εθνογραφικές «οντολογίες», με καταγραφές από πολυετή και πολυτοπική επιτόπια έρευνα του Παντελή Καβακόπουλου σε Ήπειρο, Κρήτη, Μικρά Ασία, Θράκη, Μακεδονία, Αιγαίο κ.α., και β) δευτερογενές οπτικο-ακουστικό υλικό (δισκογραφία, φωτογραφικό υλικό και βίντεο) και γ) έντυπο-επιπλοτικό υλικό (βιβλία και επιστημονικές ανακοινώσεις του Λαογράφου Παντελή Καβακόπουλου, παρτιτούρες, προγράμματα συναυλιών κ.ά.).

Στην παρούσα εισήγηση θα παρουσιαστεί πώς η ενδεδειγμένη κατηγοριοποίηση του εν λόγω αρχείου από Μουσικολόγους και Αρχειονόμους του Ι.Ε.Μ.Κ., (με λέξεις-κλειδιά, σύντομες περιγραφές των μουσικών τεκμηρίων, σχετική βιβλιογραφία κ.ά.), μπορεί να οδηγήσει σε μεταερευνητικές αναλύσεις και σε αξιοποίηση του αρχειακού υλικού για εκπαιδευτική χρήση (π.χ. Λύκειο των Ελληνίδων Παιανίας).

Gabriella Spanò

Τρόποι αξιοποίησης της πολιτιστικής κληρονομιάς: το παράδειγμα της συλλογής 'Μαρία Κάλλας' της Μουσικής Βιβλιοθήκης «Λίλιαν Βουδούρη» του Συλλόγου Οι Φίλοι της Μουσικής

Θα παρουσιαστεί μια σύντομη επισκόπηση του αφιερώματος « Η μαγεία της Μαρίας Κάλλας» που πραγματοποιήθηκε στους χώρους της Βιβλιοθήκης «Λίλιαν Βουδούρη» - από τον Ιούνιο 2023 έως και το Ιανουάριο 2024 - και στη συνέχεια η προετοιμασία και η υλοποίηση ενός κυριακάτικου εκπαιδευτικού προγράμματος για παιδιά 9 έως 12 ετών στο MusiX Lab της Βιβλιοθήκης - βασισμένου στο αφιέρωμα. Τέλος, μια τρίτη εφαρμογή, αυτή τη φορά σε virtual περιβάλλον με ζωντανή μετάδοση, σε συνεργασία με την εταιρεία Museotek, για παιδιά των τελευταίων τάξεων του δημοτικού και του γυμνασίου.

Το αποτέλεσμα της μελέτης, προετοιμασίας και παρουσίασης όλων αυτών των εφαρμογών δείχνει πώς μια συλλογή μιας Βιβλιοθήκης με προγράμματα, βιβλία, ηχογραφήσεις, βιντεοσκοπήσεις και άλλο υλικό μπορεί τελικά να προσαρμόζεται σε διάφορες εκπαιδευτικές δράσεις γύρω από τον άξονα της προβολής της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Στεφανία Μεράκου

Μουσική Βιβλιοθήκη «Λίλιαν Βουδούρη» - Σύλλογος Οι Φίλοι της Μουσικής: η Ελληνική Επιτροπή του Répertoire International de Littérature Musicale (RILM): παρόν και μέλλον.

Το RILM (Répertoire International de Littérature Musicale) είναι μία αναλυτική ηλεκτρονική μουσική βιβλιογραφική βάση, διαθέσιμη μέσω της εταιρίας EBSCO, στην οποία ευρετηριάζονται τίτλοι και περιλήψεις άρθρων περιοδικών, πρακτικών συνεδρίων και βιβλίων προερχόμενοι από 151 χώρες. Η βάση περιλαμβάνει πάνω από 1.000.000 καταχωρίσεις εκδόσεων που αφορούν την παραδοσιακή, τη λαϊκή και την έντεχνη μουσική μετά το 1967, ενώ η κάλυψη των εκδομένων πρακτικών συνεδρίων ξεκινά από το 1835. Η σημασία της στην μουσικολογική έρευνα είναι τεράστια. Στην Ελλάδα είναι διαθέσιμη στη Μουσική Βιβλιοθήκη «Λίλιαν Βουδούρη» του Συλλόγου Οι Φίλοι της Μουσικής για τους αναγνώστες της εντός των χώρων της ή από απόσταση, μέσω του θεσμού των Φίλων της Βιβλιοθήκης.

Η Ελληνική Επιτροπή του RILM, είναι δραστήρια από τα πρώτα χρόνια της ίδρυσής του και αναλαμβάνει να καταχωρεί και να ενημερώνει την ηλεκτρονική πλέον βάση ibis του RILM, με την ελληνική μουσική βιβλιογραφία (βιβλία, περιοδικά και πρακτικά συνεδρίων) κάθε έτους. Τα μέλη της παρέχουν αυτή την υπηρεσία εθελοντικά και προέρχονται από ιδρύματα (Πανεπιστημιακά Τμήματα και Βιβλιοθήκες) από 3 διαφορετικές περιοχές της Ελλάδας (Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Κέρκυρα). Κάθε μέλος της Επιτροπής του RILM καταγράφει την παραγωγή βιβλίων ή άρθρων σε επιστημονικά περιοδικά που δημοσιεύονται κυρίως στην περιφέρειά του ή προέρχονται από μέλη ΔΕΠ και νέους μελετητές του εκάστοτε ΑΕΙ. Η παρουσίαση αυτή εκτός από τη γνωστοποίηση της δραστηριότητας της Επιτροπής σκοπό έχει να ευαισθητοποιήσει συγγραφείς και εκδότες ώστε να αναπτυχθούν συνέργειες για τον εμπλουτισμό του RILM με την ελληνική μουσικολογική βιβλιογραφία και αντίστοιχα την προβολή της.

Συνεδρία 6

Κωνσταντίνα Σταματογιαννάκη

Η μουσική του αρχείου: ίχνη μουσικής σε προσωπικά αρχεία.

Η ανακοίνωση θα εστιάσει σε επιλεγμένα έγγραφα και τεκμήρια που συνδέονται με τη μουσική και φυλάσσονται σε αρχεία του Ελληνικού Λογοτεχνικού και Ιστορικού Αρχείου του Μορφωτικού Ιδρύματος Εθνικής Τραπέζης (ΕΛΙΑ/ΜΙΕΤ). Στοχεύει να επισημάνει –πλάι στα μουσικά αρχεία και τις συλλογές που απόκεινται στο ΕΛΙΑ/ΜΙΕΤ– την παρουσία μουσικού υλικού σε αρχεία άλλων –εκτός της μουσικής– θεματικών ενοτήτων, να τα τοποθετήσει στο ιστορικό και αρχειονομικό τους πλαίσιο και να εξετάσει ζητήματα που αφορούν τη διαχείριση, την ταξινόμηση, την περιγραφή και την απρόσκοπτη και ελεύθερη διάθεσή τους στην έρευνα.

Κατερίνα Καρρά

Θεατρική Βιβλιοθήκη – Αρχείον Κώστα Παπαγεωργίου του Αθηναίου (μουσική συλλογή).

Η ανακοίνωση παρουσιάζει το μουσικό τμήμα της συλλογής «Θεατρική Βιβλιοθήκη – Αρχείον Κώστα Παπαγεωργίου του Αθηναίου» που απόκειται στην Εθνική Βιβλιοθήκη, αποτελείται από 108 έργα (κωμειδύλλια, δραματικά ειδύλλια και οπερέτες) και εμπεριέχει τόσο τη μουσική όσο και το κείμενο των παραστάσεων. Η συλλογή προστέθηκε στις συλλογές της Εθνικής Βιβλιοθήκης ύστερα από δωρεά του μουσικού Νίκου Τσολάκη και συμπληρώνει την υπάρχουσα προσωπική συλλογή χειρόγραφων και δακτυλόγραφων θεατρικών έργων του Κώστα Παπαγεωργίου του Αθηναίου που βρίσκεται στη βιβλιοθήκη από το 1980, αριθμεί 350 κώδικες (ΕΒΕ 2575-ΕΒΕ3904 και ΕΒΕ 4238-ΕΒΕ4255) και περιλαμβάνει έργα κυρίως πρόζας. Η ιστορία απόκτησης του μουσικού υλικού των παραγωγών έχει ενδιαφέρον, ιδιαίτερα από τη στιγμή που φαίνεται πως ανήκε διαδοχικά σε σημαντικούς μουσικούς θιάσους. Το μουσικό τμήμα της συλλογής έχει επίσης ενδιαφέρον, γιατί εμπεριέχει τη μουσική από προπολεμικές παραγωγές μουσικού θεάτρου που μέχρι πρότινος θεωρούνταν χαμένη.

Νίκος Πουλάκης

Ήχοι, παρτιτούρες, εικόνες και ταινίες: σκέψεις και προβληματισμοί γύρω από τις αρχειακές πηγές κινηματογραφικής μουσικής.

Η προτεινόμενη ανακοίνωση έχει στόχο να παρουσιάσει διάφορες όψεις του ζητήματος των αρχειακών πηγών που σχετίζονται με το ευρύτερο πεδίο της κινηματογραφικής μουσικής. Αφορμή αυτής της εισήγησης υπήρξε η έρευνα στο Αρχείο του μουσικοσυνθέτη Γιώργου Μουζάκη, το οποίο φυλάσσεται στη Μεγάλη Μουσική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος «Λίλιαν Βουδούρη». Το συγκεκριμένο αρχείο αποτελεί παραδειγματική περίπτωση για την προσέγγιση του υπό πραγμάτευση θέματος, καθώς ένα μεγάλο μέρος του περιλαμβάνει παρτιτούρες πρωτότυπης ορχηστρικής μουσικής που γράφτηκε ειδικά για την επένδυση κινηματογραφικών ταινιών της εποχής του Παλιού Ελληνικού Κινηματογράφου.

Είναι γεγονός ότι όσον αφορά στην ανάλυση, τη θεωρία και την κριτική του κινηματογράφου αλλά και σε σχέση με τις πρακτικές, καλλιτεχνικές και δημιουργικές του πλευρές, η μουσική αντιμετωπιζόταν παραδοσιακά ως μία δευτερεύουσα σπουδαιότητας πτυχή των παραγόμενων ταινιών. Ωστόσο, κάθε ταινία – ως «σύνθετο πολυμεσικό κείμενο» – διαθέτει και οπτική και ακουστική διάσταση. Υπό το πρίσμα αυτό, οι αρχειακές πηγές κινηματογραφικής μουσικής αντιπροσωπεύουν έναν πλούτο πληροφοριών που αντανάκλα σημαντικά στοιχεία της σχέσης της μουσικής με τις κινούμενες εικόνες, ενώ η συγκρότηση ενός σώματος δεδομένων από ηχητικές και οπτικοακουστικές καταγραφές, παρτιτούρες, σημειώσεις και φιλικές αποτυπώσεις μπορεί να αποδειχθεί ιδιαίτερα κρίσιμη για την κατανόηση της διασύνδεσης των δύο τεχνών.

Η εισήγηση θα παρουσιάσει τις δυσκολίες που αναδεικνύονται σε αντίστοιχου είδους αρχεία, τα οποία καλούνται να συγκεντρώσουν και να διαχειριστούν ανομοιογενείς πηγές και υλικό διαφορετικών φορέων προέλευσης. Ένας βασικός προβληματισμός που προκύπτει γύρω από την οργάνωση και αξιοποίηση του εν λόγω αρχειακού υλικού εστιάζεται στη διατήρηση και ανάδειξη της οπτικοακουστικής (μουσικής-κινηματογραφικής) πολιτιστικής κληρονομιάς,

στην επιστημονική έρευνα των πηγών αυτών, όπως επίσης και στον καθοριστικό ρόλο της τεχνολογίας στην αποκατάσταση και διατήρησή τους για τη διασφάλιση της πρόσβασης από τις μελλοντικές γενιές.

Συνεδρία 7

Κωστής Ζουλιάτης

Το Αρχείο του Γιάννη Χρήστου: μια παρουσίαση.

Το «Αρχείο Γιάννη Χρήστου» είναι καταρχάς αυτό που περιγράφει η κυριολεξία της διατύπωσης: ένα αρχείο που δημιούργησε ο συνθέτης Γιάννης Χρήστου (1926-1970). Ένα αρχείο για την πράξη του, τη σκέψη του, αλλά και τον κόσμο τον οποίο αφουγκράστηκε και μέσα στον οποίο δημιούργησε. Ένα αρχείο που μας παραδόθηκε ταξινομημένο με εξαιρετική επιμέλεια, από τον ίδιο τον δημιουργό που κατέγραφε σχολαστικά τη σκέψη και το έργο του εν τη γενέσει. Σε αυτό βρίσκονται περισσότερες από 5000 χειρόγραφες σελίδες: σημειώματα, δακτυλόγραφα, προσχέδια, ιδέες, ημερολόγια εργασίας, ιδιόχειρα λιμπρέτι, φιλοσοφικές σκέψεις, σημειώσεις για τη διαδικασία δημιουργίας όλων των γνωστών έργων, από τη σύλληψη μέχρι την εκτέλεσή τους, αλλά και ανολοκλήρωτων σχεδίων. Περιλαμβάνεται επίσης μουσικό υλικό (πλήρη scores, πάρτες, προσχέδια, τυπογραφικά δοκίμια, διαφάνειες κ.ά.), καθώς και όλες οι μαγνητοταινίες από το προσωπικό στούντιο του συνθέτη. Ακόμα, ένα πλούσιο σώμα αλληλογραφίας, που φωτίζει τις συνθήκες δημιουργίας των έργων, και δημοσιευμάτων στον Τύπο – τα περισσότερα των οποίων αρχειοθετημένα από τον ίδιο τον Χρήστου – φωτογραφίες και προγράμματα συναυλιών, ενώ συμπληρώνεται με πτυχιακές εργασίες, διδακτορικές διατριβές, ακαδημαϊκές δημοσιεύσεις, αφιερώματα και εκδόσεις.

Πρόσφατα το Αρχείο Γιάννη Χρήστου μεταφέρθηκε στο Ωδείο Αθηνών, για να στεγαστεί στο χώρο του Κέντρου Ερευνών και Τεκμηρίωσης του Ωδείου Αθηνών (ΚΕΤΩΑ). Προκειμένου να ψηφιοποιηθεί – μια διαδικασία που έχει ήδη ολοκληρωθεί – ήταν απαραίτητη μια σειρά ενεργειών για την πλήρη αποκατάστασή του: από τη λεπτομερή καταγραφή του υλικού μέχρι την εκ νέου ταξινόμηση όπου αυτό κρίθηκε σκόπιμο, με γνώμονα τις αναγκαιότητες της μουσικολογικής έρευνας, τις δυνατότητες των σύγχρονων εργαλείων και την προσβασιμότητα σε ερευνητές, μουσικούς αλλά και σε κάθε ενδιαφερόμενο από άλλα πεδία της Τέχνης και της Επιστήμης. Η ανακοίνωση αποτελεί μια παρουσίαση τόσο του ιστορικού αρχειακού περιεχομένου όσο και της πρόσφατης διαδικασίας αποκατάστασής του με σκοπό τη διάθεσή του στο ερευνητικό κοινό.

Σοφία Κομποτιάτη

Εξερευνώντας τους νέους θησαυρούς της Εθνικής Λυρικής Σκηνής: η περίπτωση του Αρχείου του Δημήτρη Πυρομάλλη.

Από το 2017 κι έπειτα η Εθνική Λυρική Σκηνή έχει αποκτήσει μια πληθώρα σημαντικών συλλογών οι οποίες μαζί με το δικό της αρχείο δημιουργούν ένα εξαιρετο θησαυρό γνώσης τόσο για την ιστορία του ίδιου του οργανισμού, όσο και ευρύτερα για το λυρικό θέατρο στη χώρα. Στην παρουσίαση αυτή θα γίνει αναφορά στα αρχεία και τις συλλογές που ανήκουν πλέον στην ΕΛΣ, ενώ θα τεθούν επίσης τα ζητήματα, οι δυνατότητες, αλλά και οι προοπτικές που

δημιουργούνται από την τεκμηρίωση και περαιτέρω αξιοποίησή τους. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στο Αρχείο του συλλέκτη Δημήτρη Πυρομάλλη, το οποίο περιλαμβάνει τεκμήρια -δισκογραφία, βιβλιογραφία, φωτογραφίες, αλληλογραφία, προσωπικά αντικείμενα- που σχετίζονται αποκλειστικά με τη Μαρία Κάλλας και το οποίο αποτέλεσε αφορμή για τη μεγάλη εικαστική έκθεση *Unboxing Callas* με την οποία η Εθνική Λυρική Σκηνή τίμησε τη σπουδαία υψίφωνο με αφορμή την επέτειο των 100 ετών από τη γέννησή της.

Νίκη Κρασάκη

Παρουσίαση του Μουσικού Αρχείου του Διονυσίου Λαυράγκα.

Το μουσικό αρχείο του Διονυσίου Λαυράγκα από την άνοιξη του 2023 στεγάζεται στο Κέντρο Ερευνών και Τεκμηρίωσης του Ωδείου Αθηνών μετά από παραχώρηση των απογόνων του. Το αρχείο αποτελείται από χειρόγραφες και έντυπες παρτιτούρες έργων του συνθέτη. Στην παρούσα ανακοίνωση θα γίνει παρουσίαση των έργων και της κατάστασης στην οποία αυτά βρίσκονται. Ανάμεσα στα έργα που φυλάσσονται στο Αρχείο εντοπίζουμε κάποια πολύ γνωστά, όπως η περίφημη *Πρώτη Ελληνική Σουίτα*, αλλά και κάποια εντελώς άγνωστα τα οποία και θα παρουσιαστούν εδώ για πρώτη φορά. Στην παρουσίαση εκτός από την φυσική κατάσταση των τεκμηρίων θα σχολιαστούν και δευτερογενείς πληροφορίες, όπως ημερομηνίες, σφραγίδες και εκτελεστικές σημειώσεις, που θα βοηθήσουν την έρευνα σε σχέση με την πορεία του υλικού αλλά και των συναυλιακών παρουσιάσεων των έργων. Σε αυτό θα βοηθήσει και η αξιοποίηση του υλικού που φυλάσσεται στο Ιστορικό Αρχείο του Ωδείου Αθηνών, όπου έχουν εντοπιστεί χειρόγραφες και έντυπες παρτιτούρες του Δ. Λαυράγκα που φέρουν, αντίστοιχες πληροφορίες.

Στρογγυλή τράπεζα 2

Ενοποίηση ετερογενούς πολιτιστικού υλικού: η κληρονομιά της Μαρίας Κάλλας

Η τράπεζα θα παρουσιάσει τις δυνατότητες και προκλήσεις που επιφέρουν πρωτοβουλίες ενοποίησης υλικού, το οποίο παράγεται ή παρέχεται από διαφορετικά πολιτιστικά ιδρύματα. Εκπρόσωποι από τον χώρο των Μουσικών Αρχείων, Βιβλιοθηκών και Μουσείων θα ανταλλάξουν τις εμπειρίες τους πάνω στη διαχείριση τεκμηρίων που αφορούν τη Μαρία Κάλλας και θα αναζητήσουν τρόπους συσσώρευσης του σχετικού υλικού, ώστε να γίνει διαθέσιμο στο ευρύτερο κοινό μέσα από κοινή πλατφόρμα. Κύριο ρόλο θα παίξουν ζητήματα διαλειτουργικότητας και πνευματικής ιδιοκτησίας. Την τράπεζα θα συμπληρώσει εκπρόσωπος του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης, που θα παρουσιάσει μία λύση σύζευξης πολιτιστικού περιεχομένου.

Workshops

Παρασκευή 19 Απριλίου

Workshop 1

Μιρένα Μούντζια (MSc μουσικός βιβλιοθηκονόμος, Μουσική Βιβλιοθήκη «Λίλιαν Βουδούρη»)

Μυρτώ Οικονομίδου (μουσικολόγος, Μουσική Βιβλιοθήκη «Λίλιαν Βουδούρη»)

Καταλογογράφηση μουσικών έργων στο λογισμικό ανοικτού κώδικα Koha: μια εισαγωγή.

Το σεμινάριο απευθύνεται σε βιβλιοθηκονόμους με εμπειρία καταλογογράφησης, που προσεγγίζουν την καταλογογράφηση μουσικού υλικού για πρώτη φορά.

Μουσικές γνώσεις επιθυμητές αλλά όχι απαραίτητες, καθώς μέρος της εκπαίδευσης αφιερώνεται στην παρουσίαση/κατανόηση βασικών στοιχείων μουσικής σημειογραφίας και ορολογίας.

Απαραίτητη προϋπόθεση η γνώση των AACR2, MARC και λογισμικού Koha.

Περιλαμβάνεται πρακτική εξάσκηση με τη δημιουργία εγγραφών.

Σκοπός του σεμιναρίου είναι:

- να εισαγάγει τους συμμετέχοντες σε βασικούς μουσικολογικούς όρους (βασικές μουσικές πληροφορίες και έννοιες)
- ο προσδιορισμός πεδίων και υποπεδίων MARC που φιλοξενούν δεδομένα RDA για παρτιτούρες (Marc tags για τη μουσική σημειογραφία).

Με την ολοκλήρωση του σεμιναρίου, οι συμμετέχοντες θα

- γνωρίζουν τις βασικές ιδιαιτερότητες της μουσικής καταλογογράφησης
- είναι σε θέση να κατανοούν κύριες μουσικές έννοιες.

Δηλώστε συμμετοχή

* Περιορισμένος αριθμός θέσεων. Θα κρατηθεί σειρά προτεραιότητας εγγραφής.

Workshops

Σάββατο 20 Απριλίου

Workshop 2

Παντελής Μπράττης (βιβλιοθηκονόμος, διδάσκων στο τμήμα Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, μέλος της ομάδας έργου ΜΕΛΟΣ)

Σίλια Παπαχατζοπούλου (Μουσικολόγος - Αρχειονόμος, συμμετέχει στο ΜΕΛΟΣ μέσω του Συλλόγου Οι Φίλοι της Μουσικής).

Γενική παρουσίαση και πληθοπορισμός έργου ΜΕΛΟΣ.

Στο πλαίσιο του συνεδρίου του Ελληνικού Παραρτήματος της IAML θα πραγματοποιηθεί Workshop γενικής παρουσίασης και πληθοπορισμού του ερευνητικού έργου Μουσικές Ελληνικές Οπτικοακουστικές Συλλογές, γνωστού με τη συντομογραφία ΜΕΛΟΣ. Το έργο χρηματοδοτείται από το πρόγραμμα "Ερευνώ - Καινοτομώ" και έχει ως βασικό στόχο την εισαγωγή των σημασιολογικών δικτύων και των ανοικτών και διασυνδεδεμένων αποθετηρίων γνώσης στις μουσικές συλλογές. Κατά τη διάρκεια του σεμιναρίου θα παρουσιαστεί αναλυτικά το έργο ΜΕΛΟΣ και κυρίως η εξειδικευμένη μουσική οντολογία που αναπτύχθηκε για το έργο, το Κεντρικό Μουσικό Καθιερωμένο Αρχείο (ΚεΜΚΑ) καθώς και τα τοπικά μουσικά αποθετήρια (ΤΑΜΟ) (α) Παρτιτούρων Μίκη Θεοδωράκη (Σύλλογος "Οι Φίλοι της Μουσικής"), (β) Ελληνικό Αρχείο Κοντραμπάσου Ευγένιου Πολίτη (Πανεπιστήμιο Μακεδονίας), (γ) Συλλογή ηχογραφήματων Βασίλη Τσιτσάνη (Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων). Παράλληλα στα πλαίσια του workshop θα γίνει εμπλουτισμός της πλατφόρμας ReasonableGraph του ΜΕΛΟΣ με μεταδεδομένα και ψηφιακά τεκμήρια μέσω της λειτουργικότητας του πληθοπορισμού (Crowdsourcing).

Δηλώστε συμμετοχή

* Περιορισμένος αριθμός θέσεων. Θα κρατηθεί σειρά προτεραιότητας εγγραφής.

Βιογραφικά

Η **Δρ. Maureen Buja**, για τέσσερις σχεδόν δεκαετίες και σε περισσότερες από τρεις ηπείρους, έχει αφιερώσει την επαγγελματική της σταδιοδρομία στον επαναπροσδιορισμό των βάσεων του κλάδου της μουσικολογίας για το ευρύ φάσμα των μέσων, των πολιτιστικών και γεωγραφικών δυνατοτήτων του 21ου αιώνα. Αφού απέκτησε το διδακτορικό της από το Πανεπιστήμιο της Βόρειας Καρολίνας, η Δρ. Buja εργάστηκε σε μουσικές συλλογές στο UNC και στο Πανεπιστήμιο Κολούμπια, καθώς και στη Δημόσια Βιβλιοθήκη της Νέας Υόρκης. Έχει υπηρετήσει σε διάφορες εκδοτικές θέσεις για τους εκδοτικούς οίκους Garland, W.W. Norton και Macmillan, και ήταν Associate Music Book Editor για το Oxford University Press στη Νέα Υόρκη. Το 2005 έγινε μόνιμη μουσικολόγος για τη Naxos Music Library με έδρα το Χονγκ Κονγκ, τη μεγαλύτερη ανεξάρτητη δισκογραφική εταιρεία και δίκτυο διανομής δίσκων κλασικής μουσικής στον κόσμο, προτού διοριστεί αναπληρώτρια καθηγήτρια στο Πανεπιστήμιο Lingnan, ξεκινώντας τα πρώτα μαθήματα μουσικής του πανεπιστημίου. Από το 2016 έως το 2020, ήταν Acquisitions Editor και Production Manager για τον δίγλωσσο εκδοτικό οίκο Akkadia Press με έδρα το Ηνωμένο Βασίλειο. Το 2021 προσελήφθη ως ιδρυτική διευθύντρια βιβλιοθηκών για τη Βασιλική Όπερα του Μουσκάτ, την πρώτη μουσική συλλογή που ιδρύθηκε στο Σουλτανάτο του Ομάν. Το έργο της σε περιοδικά περιλαμβάνει την αγγλόφωνη επιμέλεια του Fine Music του RTHK (2009-2020) και την αρχισυνταξία του Fontes Artis Musicae (2005-2015). Από το 2013, είναι επικεφαλής συνεργάτης του Interlude.hk, ενός διαδικτυακού περιοδικού κλασικής μουσικής με έδρα το Χονγκ Κονγκ.

Η **Γεωργία Αγγελάκη** είναι επιστήμονας πληροφόρησης με εξειδίκευση και πολύχρονη εμπειρία στη διαχείριση έργων νέων τεχνολογιών, στην τεκμηρίωση και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς και είναι υπεύθυνη για την ανάπτυξη του δικτύου των φορέων που συμμετέχουν στον εθνικό συσσωρευτή πολιτιστικών πόρων SearchCulture.gr. Διετέλεσε υπεύθυνη ανάπτυξης των νέων ψηφιακών υπηρεσιών της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδος στο έργο της Μετεγκατάστασής της στο Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος (2015-2018), ενώ νωρίτερα είχε εργαστεί στην Ευρωπαϊκή Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Europeana ως στέλεχος επιχειρησιακής ανάπτυξης και υπεύθυνη διαχείρισης έργων. Διετέλεσε εκλεγμένο μέλος στο Εφορευτικό Συμβούλιο της Europeana και fellow στο Institute for Open Leadership των Creative Commons.

Η **Ζωή Αγγελοπούλου** είναι διπλωματούχος Συνθέσεως (τάξη Γιάννη Αυγερινού) και διπλωματούχος πιάνου (τάξη Dumitru Vintila). Είναι απόφοιτος του Τμήματος Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης του ΤΕΙ Αθήνας και κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου στο πεδίο των Συστημάτων Πληροφόρησης από το Linnaeus University της Σουηδίας. Επιπλέον είναι πιστοποιημένη Educator του ελεύθερου λογισμικού διαχείρισης μαθημάτων Moodle. Διδάσκει εδώ και μία δεκαετία πιάνο και θεωρητικά σε ωδεία, έχει εργαστεί ως βιβλιοθηκονόμος σε ποικίλες βιβλιοθήκες, ενώ έχει ασχοληθεί επαγγελματικά και με την παραγωγή ψηφιακού εκπαιδευτικού περιεχομένου. Επί του παρόντος κατέχει την θέση ψηφιακού βιβλιοθηκονόμου στην Μουσική Βιβλιοθήκη “Λίλιαν Βουδούρη” και είναι μέλος της Ομάδας Επιμέλειας Ψηφιακών Εκθέσεων του ελληνικού παραρτήματος της IAML.

Η **Δρ. Δέσποινα Ανδριοπούλου** είναι υπεύθυνη του Μουσείου «Μαρία Κάλλας» του Δήμου Αθηναίων από τον Οκτώβριο του 2023. Έχει συνεργαστεί στο παρελθόν με ιδιωτικούς και δημόσιους φορείς, όπως με το Βιομηχανικό Μουσείο Φωταερίου, με το Μουσείο της Τράπεζας της Ελλάδας και με το Υπουργείο Πολιτισμού, ως υπεύθυνη ομάδας έργων που σχετίζονται με θέματα έρευνας και ανάπτυξης πολιτιστικών φορέων, μουσειολογίας, πολιτιστικής κληρονομιάς και παραστατικών τεχνών. Έχει ολοκληρώσει τις σπουδές της στο Τμήμα Διοικητικής Επιστήμης & Τεχνολογίας του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, καθώς επίσης και στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πατρών, με μεταπτυχιακό στην «Πολιτισμική Πληροφορική & Επικοινωνία- Μουσειολογία». Η διδακτορική της διατριβή με θέμα «Η μουσειοποίηση της Θεατρικής Τέχνης- Οι περιπτώσεις των Θεατρικών Μουσείων» ολοκληρώθηκε έχοντας λάβει υποτροφία από το ΙΚΥ. Έχει ολοκληρώσει μεταδιδακτορική έρευνα με θέμα «Πολιτισμική Κληρονομιά: Γεφυρώνοντας το κενό μεταξύ σπουδών και επαγγέλματος» και έχει δημοσιεύσει άρθρα και μελέτες στο πεδίο της μουσειολογίας, των παραστατικών τεχνών και της πολιτιστικής διαχείρισης.

Η **Χριστίνα Βέργαδου** είναι μουσικολόγος και υποψήφια διδάκτωρ του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών. Έχει εργαστεί στο αρχείο της Εθνικής Λυρικής Σκηνής και στη Μεγάλη Μουσική Βιβλιοθήκη "Λίλιαν Βουδούρη" και εδώ και αρκετά χρόνια διδάσκει μουσική σε σχολεία. Επίσης διδάσκει και διευθύνει χορωδίες παιδικές και ενηλίκων. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα εστιάζουν στην ιστορική και την αναλυτική μουσικολογία και κυρίως στη μουσική του 19ου αιώνα και την επανησιακή και την εθνική μουσική σχολή. Έχει ασχοληθεί ιδιαίτερα με την αρχαική έρευνα σε αρχεία της Ελλάδας και του εξωτερικού κυρίως της Ιταλίας). Έχει λάβει μέρος με ανακοινώσεις της σε πολλά μουσικολογικά συνέδρια στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Ρενάτα Δαλιανούδη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια στο Τμ. Τεχνών Ήχου & Εικόνας του Ιονίου Παν/μίου, με γνωστικό αντικείμενο «Μουσική και Οπτικο-ακουστικός Πολιτισμός». Υπήρξε Καθηγήτρια-Σύμβουλος στο Π.Π.Σ. «Ελληνικός Πολιτισμός» του Ε.Α.Π. (2006-2022), ενώ από το 2023 είναι Καθηγήτρια-Σύμβουλος και Συντονίστρια στο Μ.Π.Σ. «Παραστατικές Τέχνες» του Ε.Α.Π. Από το 2003 είναι παραγωγός ραδιοφωνικών & τηλεοπτικών εθνογραφικών εκπομπών και ντοκιμαντέρ: ΕΡΑ 3 (2003-2007), ΣΚΑΙ (2016-2018), ΕΡΤ 2 (2020-2021), Ρεμπτούσια TV (2022-2023), ΕΡΤ Κέρκυρας (2022- σήμερα). Είναι απόφοιτη του Τμ. Μουσικών Σπουδών και Δρ Εθνομουσικολογίας του Ε.Κ.Π.Α. και του Παν/μίου Βιέννης. Σπούδασε πιάνο, εκκλησιαστικό όργανο, ακορντεόν, κιθάρα και μπαλέτο. Έχει εκπονήσει 4 μονογραφίες, 70 ερευνητικές εργασίες, 4 λήμματα σε παγκόσμιες εγκυκλοπαίδειες Κέρδισε 31 υποτροφίες από: Ι.Κ.Υ., Ε.Κ.Π.Α., Ι.Τ.Ε., Ωδείο Αθηνών, Εθνικό Ωδείο. Μιλάει Αγγλικά, Γαλλικά, Γερμανικά, Ιταλικά, Ισπανικά.

Νίκος Διονυσόπουλος, Μουσικός ερευνητής – Επιμελητής μουσικών εκδόσεων – Μηχανικός ήχου. Ο Νίκος Διονυσόπουλος έχει σπουδάσει Μηχανικός στο ΕΜΠ, και ελληνική μουσική στη Σχολή του Σίμωνα Καρά. Δραστηριοποιείται στην συστηματική έρευνα, καταγραφή, επεξεργασία, επιμέλεια και έκδοση παραδοσιακού μουσικού υλικού. Από τους πρωτοπόρους της τεχνολογίας ψηφιακής ηχογράφησης στην επιτόπια έρευνα, και της ψηφιακής επεξεργασίας του ήχου στην Ελλάδα (από το 1984), καθώς και στο restoration ιστορικών ηχογραφήσεων.

Έχει συμμετάσχει σε περισσότερα από 30 ερευνητικά προγράμματα μουσικού ενδιαφέροντος, και σε περισσότερα από 20 προγράμματα εφαρμοσμένων μουσικών ψηφιακών τεχνολογιών. Έχει συμμετάσχει σε περισσότερα από 10 μουσικά ντοκιμαντέρ, ενώ υπήρξε για περισσότερο από δύο δεκαετίες τακτικός συνεργάτης στον ειδικό μουσικό περιοδικό τύπο και στο ραδιόφωνο. Διευθύνει τις υψηλού κύρους Μουσικές Εκδόσεις των Πανεπιστημιακών Εκδόσεων Κρήτης.

Η **Σοφία Ζαπουνίδου** εργάζεται στην ΕΒΕ από το 2022 με κύριο αντικείμενο την εφαρμογή του επίσημου RDA και των συνδεδεμένων δεδομένων στα βιβλιογραφικά δεδομένα που παράγει η ΕΒΕ. Έχει σπουδάσει Βιβλιοθηκονομία και Επιστήμη της Πληροφόρησης με μεταπτυχιακές σπουδές στα Πληροφοριακά Συστήματα και διδακτορικό στα Συνδεδεμένα Δεδομένα Βιβλιοθηκών. Είναι μέλος σε δυο επιτροπές της IFLA: IFLA Cataloguing Section (2021-2025) και IFLA Bibliographic Conceptual Models Review Group (2023-2027).

Ο **Κωστής Ζουλιάνης** είναι μουσικός, ερευνητής και κινηματογραφιστής. Διδάκτωρ του Ιονίου Πανεπιστημίου στη Μουσικολογία, ιδρυτικό μέλος μουσικών σχημάτων, αυτοσχεδιαστής και συνθέτης με παρουσία στο θέατρο, ταινίες μικρού μήκους, ντοκιμαντέρ και περφόρμανς. Δραστηριοποιείται στην μουσική διδασκαλία και έρευνα, πάνω σε θέματα ιστορίας και αισθητικής της μουσικής του 20ού αιώνα, αλλά και στην ειδική αγωγή. Ως ερευνητής, έχει ασχοληθεί για πάνω από 20 χρόνια με το έργο του συνθέτη Γιάννη Χρήστου – υπογράφοντας σχετικά ένα ντοκιμαντέρ μεγάλου μήκους και μια διδακτορική διατριβή, καθώς και διαλέξεις, δημοσιεύσεις, workshops και σεμινάρια. Το ερευνητικό και μουσικολογικό έργο του αφορά επίσης σύγχρονους συνθέτες και μουσικούς (Luigi Nono, John Coltrane κ.ά.), και ευρύτερα τον χώρο της Πρωτοπορίας του δεύτερου μισού του 20ού αιώνα.

Ο **Έντυ Σάββας Καζάζης** είναι διπλωματούχος μηχανικός του τμήματος Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Ηλεκτρονικών Υπολογιστών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, και διδάκτωρ του τμήματος Μουσικής Τεχνολογίας του πανεπιστημίου McGill. Κατέχει μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών στην Σονολογία από το Βασιλικό Ωδείο της Χάγης, καθώς και στην Διοίκηση Επιχειρήσεων (MBA) από το πανεπιστήμιο του Kingston. Από το 2022 είναι επιστημονικός συνεργάτης του τμήματος Μουσικών Σπουδών του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, και εντεταλμένος διδάσκων του τμήματος Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα σχετίζονται με την μουσική αντίληψη, γνωστική ψυχολογία, ψυχο-ακουστική, ψηφιακή επεξεργασία σήματος, και ανάκτηση μουσικής πληροφορίας από ψηφιακά σήματα.

Η **Μαγδαληνή Καλοπανά** υπηρετεί στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών ως Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό. Απόφοιτος Μουσικών Σπουδών (ΕΚΠΑ, 1998), Διδάκτωρ Μουσικολογίας (ΕΚΠΑ, 2009) και κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στις «Επιστήμες της Αγωγής» (ΕΑΠ, 2021). Συνεργάζεται με το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής, το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης και τη Μουσική Βιβλιοθήκη «Λίλιαν Βουδούρη» (ερευνητική υπότροφος 2023). Διατελεί Έφορος του Αρχείου Δραγατάκη, συνεργάτης του ηλεκτρονικού περιοδικού κριτικής μουσικής

και θεάτρου *Critics' point*, μέλος της συντακτικής επιτροπής της περιοδικής έκδοσης *Πολυφωνία*, κριτής του *International Journal of Research and Innovation in Social Science* και μέλος της Ελληνικής και της Διεθνούς Μουσικολογικής Εταιρείας. Η μονογραφία της, *Συστηματικός και Βιο-βιβλιογραφικός Κατάλογος Έργων Δημήτρη Δραγατάκη* (Αθήνα: Φ. Νάκας, 2019), απέσπασε το βραβείο «Gina Bachauer-Νικόλαου Δούμπα» στην κατηγορία του μουσικολογικού συγγράμματος (2022).

Η **Κατερίνα Καρρά** διδάσκει στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του ΕΚΠΑ. Στο ίδιο τμήμα εκπόνησε μεταδιδακτορική έρευνα. Είναι διδάκτορας του Τμήματος Θεάτρου της Σχολής Καλών Τεχνών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, πτυχιούχος Θεάτρου και Ελληνικής Φιλολογίας του ίδιου πανεπιστημίου και αριστούχος απόφοιτος της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης. Έχει επίσης παρακολουθήσει μαθήματα θεατρολογίας και νεοελληνικής φιλολογίας στο Ελεύθερο Πανεπιστήμιο του Βερολίνου. Στο επαγγελματικό θέατρο έχει συνεργαστεί με το Εθνικό Θέατρο, το Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος και τη νέα Σκηνή του Λευτέρη Βογιατζή. Επίσης, έχει διδάξει στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πατρών. <https://uoa.academia.edu/KaterinaKarra>

Ο **Μιχαήλ Κεφάλας** [MA (York), PhD (London), HonFNAM, BA (Hon) Hum (Open), MEd (Aegean)] είναι διδάκτορας μουσικής σύνθεσης του Πανεπιστημίου Goldsmiths του Λονδίνου. Έχει τιμηθεί με 26 βραβεία και επαίνους για τις ερευνητικές εργασίες και τις συνθέσεις του. Στις 14.12.2009 του απονεμήθηκε ο τίτλος Honorary Fellow της National Academy of Music των Η.Π.Α. (Colorado) ενώ έργα του επιλέχθηκαν από το Ψηφιακό Μουσικό Ανθολόγιο «Ευτέρπη»: ελληνικά τραγούδια για εκπαιδευτική χρήση (2014). Εκδόθηκαν 18 βιβλία του εκπαιδευτικού περιεχομένου και συμμετείχε με 30 εισηγήσεις του σε συνέδρια και ημερίδες στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Ήταν μέλος της επιτροπής κριτών Επιστημονικών Συνεδρίων (2016-2023).

Ο **Τάσος Κολυδάς** διατελεί μέλος του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών με την ιδιότητα του Εργαστηριακού-Διδακτικού Προσωπικού. Είναι διδάκτωρ μουσικολογίας, διπλωματούχος μεταπτυχιακών σπουδών πληροφορικής και κιθαριστής. Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα στρέφονται γύρω από την έντεχνη ελληνική μουσική, την ψηφιακή διαχείριση πολιτισμικής κληρονομιάς και τις τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνιών στην εκπαίδευση. Έχει διδάξει μαθήματα ιστορικής μουσικολογίας και ψηφιακής μουσικολογίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων. Έχει αναπτύξει διαδικτυακές εφαρμογές στο πλαίσιο ερευνητικών προγραμμάτων και έργων ψηφιοποίησης πολιτιστικών συλλογών για το Πανεπιστήμιο Αθηνών, την Εθνική Λυρική Σκηνή, το Ινστιτούτο Έρευνας Μουσικής Ακουστικής, το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων κ.ά. Είναι μέλος της Ελληνικής Μουσικολογικής Εταιρείας, του Ελληνικού Παραρτήματος της IAML, του ΕΣΜΑ Carl Orff και της EEME. Περισσότερες πληροφορίες: <https://www.kolydart.gr/>

Ο **Γιώργος Κοκκώνης** είναι μουσικολόγος, αναπληρωτής καθηγητής στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Τα πεδία έρευνάς του αφορούν στις λόγιες/έντεχνες και λαϊκές μουσικές παραδόσεις της Ελλάδας. Έχει δημοσιεύσει δύο μονογραφίες και έχει

επιμεληθεί την έκδοση πέντε συλλογικών τόμων. Η εστίαση στην ιστορική εμπορική δισκογραφία καθώς και στις Αρχειακές ηχογραφήσεις αποτελούν βασικό πυλώνα των δημοσιεύσεών του.

Η **Σοφία Κομποιάτη** είναι απόφοιτος και διδάκτωρ του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών. Έχει συμμετάσχει σε πολυάριθμα ερευνητικά προγράμματα, έχει διδάξει στο Τμήμα Λαϊκής και Παραδοσιακής Μουσικής (ΤΕΙ Ηπείρου), έχει γράψει πολυάριθμα κείμενα και έχει συνεργαστεί με ερευνητικά ιδρύματα και πολιτιστικούς φορείς σε Ελλάδα και εξωτερικό. Από το 2006 εργάζεται ως μουσικολόγος στον Τομέα Δραματολογίας της Εθνικής Λυρικής Σκηνής, όπου επίσης είναι Υπεύθυνη του Εικονικού Εκπαιδευτικού Μουσείου Όπερας. Επιπλέον, έχει πραγματοποιήσει πρωτότυπη αρχειακή και εθνογραφική έρευνα για την ιστορία, την εργογραφία, το παραστασιολόγιο και τους καλλιτέχνες του οργανισμού από την ίδρυσή του έως σήμερα. Τα βασικά της ερευνητικά ενδιαφέροντα: μουσική στην / ως κουλτούρα, μουσική – τόπος – ταυτότητες - πολιτική - παγκοσμιοποίηση, βιογραφικές εθνογραφίες, τεκμηρίωση και ανάδειξη αρχείων, ΕΛΣ.

Η **Στέλλα Κουρμπανά** σπούδασε Θεατρολογία και Μουσικολογία στο ΕΚΠΑ και στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο, του οποίου είναι διδάκτωρ (με θέμα: *Όψεις του Βαγκνερισμού στον ελληνικό 19 αιώνα*). Έχει διδάξει στα Τμήματα Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου (2014-2017) και του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (2019-2021). Αρχισυντάκτρια του περιοδικού *Νέος Μουσικός Ελληνομνημών* και συγγραφέας και συνεπιμελήτρια της τρίτομης έκδοσης *Ιστορία της Μουσικής στη Νεώτερη Ελλάδα* (Ωδείο Αθηνών 2022-24), δημοσιεύει άρθρα για το θέατρο, τη μουσική και τη λογοτεχνία στην νεώτερη Ελλάδα. Από το 2013 είναι Έφορος του Ιστορικού Αρχείου του Ωδείου Αθηνών, θέση από την οποία έχει επιμεληθεί 16 εκθέσεις, ενώ από τον Νοέμβριο του 2023 είναι Διευθύντρια του Κέντρου Ερευνών και Τεκμηρίωσης του ίδιου ιδρύματος. Από το 2016 εκπροσωπεί το Αρχείο του Ωδείου Αθηνών στη IAML (Διεθνής Ένωση Μουσικών Βιβλιοθηκών, Αρχείων και Κέντρων Τεκμηρίωσης), στο ελληνικό παράρτημα της οποίας είναι αντιπρόεδρος.

Η **Νίκη Κρασάκη** (Αθήνα 1986) είναι συνθέτρια και μουσικολόγος, απόφοιτος του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου. Από τον Μάρτιο του 2018 είναι μέλος του Κέντρου Ερευνών και Τεκμηρίωσης του Ωδείου Αθηνών, όπου της δόθηκε η ευκαιρία να εξερευνήσει και να μελετήσει τα στοιχεία που συνθέτουν το παζλ της Ελληνικής μουσικής τους τελευταίους δύο αιώνες. Την περίοδο 2022-2023 εργάστηκε σε πρόγραμμα ταξινόμησης, ψηφιοποίησης και τεκμηρίωσης του Αρχείου του Ωδείου Αθηνών. Έργα της έχουν παιχτεί στη Στέγη Ιδρύματος Ωνάση, στο Ωδείο Αθηνών, στην Ιόνιο Ακαδημία, στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών και στο εξωτερικό.

Η **Βέρα Κριεζή** είναι βιβλιοθηκονόμος με μεταπτυχιακές σπουδές στην Πληροφορική και τη Διοίκηση, υπεύθυνη Νέων Τεχνολογιών και Ανάπτυξης της Μουσικής Βιβλιοθήκης «Λίλιαν Βουδούρη» του Συλλόγου Οι Φίλοι της Μουσικής. Κατά την πολυετή επαγγελματική της εμπειρία στον χώρο των βιβλιοθηκών και του πολιτισμού, έχει δραστηριοποιηθεί, ως εκλεγμένο μέλος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Μελών της Ευρωπαϊκής Πολιτιστικής Πύλης Europeana, από το 2019 έως το 2021 ενώ παράλληλα είχε διατελέσει μέλος του Steering Committee της

Εκπαιδευτικής Κοινότητας (Education Community). Τα τελευταία χρόνια διαχειρίζεται και είναι υπεύθυνη των ερευνητικών προγραμμάτων του Συλλόγου Οι Φίλοι της Μουσικής που σχετίζονται με την αξιοποίηση του πολιτιστικού αποθέματος της Μουσικής Βιβλιοθήκης και την ανάδειξή του ως πολιτιστική και εκπαιδευτική εμπειρία με τη χρήση νέων τεχνολογιών, όπως εικονική πραγματικότητα, διαδραστική αφήγηση, διαδραστικές εκπαιδευτικές εφαρμογές κ.λπ.

Ο **Ηλίας Κυριαζής** είναι αναλυτής πολιτιστικών δεδομένων, μουσικός βιβλιοθηκονόμος και μουσικολόγος. Αποφοίτησε από το Τμήμα Μουσικών Σπουδών ΑΠΘ και συνέχισε μεταπτυχιακές σπουδές μουσικής βιβλιοθηκονομίας στο Πανεπιστήμιο της Indiana, Bloomington (ΗΠΑ) όπως και ψηφιακών μέσων στη Σχολή Καλών Τεχνών της Βρέμης (Γερμανία). Ως επιστημονικός συνεργάτης και βιβλιοθηκονόμος έχει εργαστεί μεταξύ άλλων στο Πανεπιστήμιο Εφαρμοσμένων Επιστημών Potsdam (σε συνεργασία με τα Κρατικά Μουσεία Βερολίνου), την Εθνική Βιβλιοθήκη Γερμανίας, την Κρατική Βιβλιοθήκη Βαυαρίας και το Μέγαρο Μουσικής Αθηνών. Υπήρξε υπότροφος των Ιδρυμάτων Fulbright, Αλέξανδρος Σ. Ωνάσης, ΙΚΥ και Λίλιαν Βουδούρη, ενώ από τον Σεπτέμβριο του 2023 εργάζεται ως έφορος δεδομένων στην Εθνική Βιβλιοθήκη Αυστρίας με αντικείμενο τη δημιουργία της μουσικής ψηφιακής έκδοσης E-LAUTE.

Ο **Νίκος Μαλιάρης** είναι καθηγητής Ιστορικής Μουσικολογίας και διευθυντής του Εργαστηρίου Μελέτης της Ελληνικής Μουσικής στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Η επιστημονική του έρευνα εκτείνεται στην κοσμική μουσική και τα μουσικά όργανα του Βυζαντίου και την ιστορία και της εργογραφίας της Νεοελληνικής Έντεχνης μουσικής. Έχει μελετήσει επίσης ιδιαίτερα το έργο των Μπαχ, Μπραμς, Σοπέν, Μέντελσον Ρ.Στράους και Στραβίνσκυ. Είναι διευθυντής της Χορωδίας του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών και της Παιδικής Χορωδίας «Μανώλης Καλομοίρης», Αντιπρόεδρος της Ελληνικής Μουσικολογικής Εταιρείας, Ιδρυτής και Πρόεδρος της Φιλαρμόνιας Ορχήστρας Αθηνών, Πρόεδρος της Αθηναϊκής Συμφωνικής Ορχήστρας Νέων, Γραμματέας του Συλλόγου «Μανώλης Καλομοίρης» και μέλος του Συλλόγου Φίλων της Μουσικής.

Η **Στεφανία Μεράκου** είναι διευθύντρια της Μουσικής Βιβλιοθήκης «Λίλιαν Βουδούρη» του Συλλόγου οι Φίλοι της Μουσικής. Σπούδασε πιάνο και θεωρητικά στην Ελλάδα και συνέχισε τις σπουδές της στις Η.Π.Α. όπου έλαβε πτυχίο Β.Α. στη μουσικολογία από το State University of New York και πτυχίο Μ.Α. από το University of Connecticut. Εργάστηκε στη μουσική βιβλιοθήκη του University of Connecticut και δίδαξε τη μέθοδο Suzuki, αφού απέκτησε δίπλωμα διδασκαλίας από το Διεθνές Ίδρυμα Suzuki. Από το 1995, εργάζεται στη Μουσική Βιβλιοθήκη «Λίλιαν Βουδούρη», αρχικά ως υπεύθυνη για τη σύσταση και λειτουργία του Αρχείου Ελληνικής Μουσικής και από το 2005 ως διευθύντριά της. Με αυτή την ιδιότητα είναι βασικός συντελεστής στο σχεδιασμό και υλοποίηση των υπηρεσιών, εκπαιδευτικών και ερευνητικών προγραμμάτων, εκθέσεων και άλλων δράσεων της Βιβλιοθήκης. Στα ενδιαφέροντά της συγκαταλέγεται η μελέτη της ελληνικής μουσικής και η εφαρμογή νέων τεχνολογιών με σκοπό την προβολή και διάθεση πληροφοριακού και εκπαιδευτικού υλικού.

Ο **Γιώργος Μικρός** είναι Καθηγητής Υπολογιστικής και Ποσοτικής Γλωσσολογίας και Διευθυντής του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Ψηφιακών Ανθρωπιστικών Σπουδών του Hamad

Bin Khalifa University στο Κατάρ. Παράλληλα, κατέχει την θέση του Adj. Professor στο Τμήμα Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας στο University of Massachusetts, Boston στις ΗΠΑ. Έχει διατελέσει Καθηγητής στο Τμήμα Ιταλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του ΕΚΠΑ από το 1999 έως και το 2019 και επιστημονικός συνεργάτης του Ινστιτούτου Επεξεργασίας του Λόγου. Υπήρξε Πρόεδρος της Διεθνούς Εταιρείας Ποσοτικής Γλωσσολογίας (IQLA) από το 2018 έως το 2021. Το ερευνητικό του έργο (7 μονογραφίες και πάνω από 105 άρθρα και κεφάλαια σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά και τόμους) εντοπίζεται στα πεδία της υπολογιστικής γλωσσολογίας, υπολογιστικής υφολογίας και δικαστικής γλωσσολογίας και της ποσοτικής γλωσσολογίας.

Η **Μιρένα Μούντζια** γεννήθηκε στο Βόλο το 1978. Σπούδασε στο Δημοτικό Ωδείο του Βόλου απ' όπου ολοκλήρωσε τον βασικό κύκλο σπουδών της ανώτερης σχολής πιάνου και αποφοίτησε με πτυχία Αρμονίας, Αντίστιξης, και Φούγκας. Κατόπιν, σπούδασε στο Τμήμα Βιβλιοθηκονομίας, Αρχειονομίας & Συστημάτων Πληροφόρησης στη Θεσσαλονίκη. Το 2007 υπήρξε υπότροφος του Συλλόγου Οι Φίλοι της Μουσικής (Υποτροφίες Κυβέλη – Γιάννη Χορν). Ακολούθησε μεταπτυχιακές σπουδές στο Πανεπιστήμιο της Γλασκόβης, στο Τμήμα Humanities Advanced Technology & Information Institute απ' όπου απέκτησε Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (MSc), Information Management and Preservation.

Έχει εργαστεί στο Δημοτικό Ωδείο του Βόλου για τη δημιουργία και την οργάνωση της Βιβλιοθήκης και στο Scottish Music Centre της Γλασκόβης ως καταλογογράφος των μουσικών αρχείων της BBC Scotland Radio Orchestra Collection. Από το 2013 εργάζεται στη Μεγάλη Μουσική Βιβλιοθήκη «Λίλιαν Βουδούρη» στο Τμήμα εξυπηρέτησης κοινού και είναι υπεύθυνη του Τμήματος Καταλόγων. Κατά την διάρκεια αυτών των ετών συμμετείχε ενεργά στο ψηφιακό πρόγραμμα *ΜελΟδύσσεια: μια μουσική ιστορία για νέους* και στο πρόγραμμα ψηφιοποίησης αρχειακού υλικού, *Δημιουργία ολοκληρωμένης μονάδας τεκμηρίωσης και προβολής της ελληνικής μουσικής*.

Ο **Παντελής Μπράττης** είναι απόφοιτος του τμήματος Βιβλιοθηκονομίας του ΤΕΙ Αθηνών και κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου στην Πολιτική Επιστήμη και Ιστορία από το Πάντειο Πανεπιστημίου. Διαθέτει 25ετή επαγγελματική εμπειρία στη διαχείριση συστημάτων αυτοματοποίησης ιδρυμάτων πολιτιστικής κληρονομιάς και κυρίως σε θέματα διαχείρισης μεταδεδομένων και προτύπων, ενώ έχει πραγματοποιήσει πολλές δημοσιεύσεις σε επιστημονικά συνέδρια. Έχει, μεταξύ άλλων, εργαστεί στον ιδιωτικό τομέα (1994-2001: Knowledge, Elidoc, BiblioCat), σε δημόσιους οργανισμούς (2002-2104: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Πάντειο Πανεπιστήμιο, ΣΕΑΒ) και έχει συμμετάσχει σε πολλά έργα (όπως Συλλογικός Κατάλογος Κυπριακών Βιβλιοθηκών, Εύδοξος, κλπ.). Από το 2007 μέχρι το 2014 ήταν υπεύθυνος του Συλλογικού Καταλόγου των Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (ΣΚΕΑΒ). Το 2014 ήταν μέλος της ομάδας μελέτης του Future Library σχετικά με τη μεταφορά της Εθνικής Βιβλιοθήκης στις εγκαταστάσεις του Κέντρου Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος, σε θέματα μετακίνησης υλικού, βιβλιογραφικών εγγραφών και συστήματος βιβλιοθήκης. Τα τελευταία χρόνια είναι μέλος της ομάδας ανάπτυξης της πλατφόρμας ReasonableGraph και είναι ο δημιουργός και διαχειριστής του *Αποθετηρίου Σύγχρονης Ελληνικής Ιστορίας (ΑΣΕΛΙΣ)*. Παράλληλα, διδάσκει στο Τμήμα Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής. Συμμετέχει στο ερευνητικό έργο ΜΕΛΟΣ μέσω της εταιρείας AltSol.

Η **Μυρτώ Οικονομίδου** είναι απόφοιτος του Τμήματος Μουσικών Σπουδών της Σχολής Καλών Τεχνών του Α.Π.Θ. και υποψήφια διδάκτωρ στο αντίστοιχο τμήμα του Ε.Κ.Π.Α. Ειδικεύεται στην ελληνική μουσική του 20ού αιώνα και ειδικότερα στην Εθνική Σχολή και το έργο του Μανώλη Καλομοίρη, δίνοντας πάνω στο αντικείμενο ομιλίες, διδάσκοντας σε επιμορφωτικά προγράμματα, συμβάλλοντας με κείμενα σε συλλογικούς τόμους και οργανώνοντας εκθέσεις και συνέδρια. Επί 26 συναπτά έτη υπήρξε υπεύθυνη του Αρχείου του Συλλόγου «Μανώλης Καλομοίρης». Παράλληλα, δίδασκε θεωρητικά μαθήματα σε ωδεία της Αθήνας. Από το 2021 εργάζεται στη Μεγάλη Μουσική Βιβλιοθήκη «Λίλιαν Βουδούρη». Συνεργάζεται με διάφορους οργανισμούς (Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, Φεστιβάλ «Μανώλης Καλομοίρης», Εθνική Λυρική Σκηνή κ.ά.) αναλαμβάνοντας τη μουσικολογική επιμέλεια εντύπων και συγγραφή κειμένων. Είναι μέλος της Ελληνικής Μουσικολογικής Εταιρείας. Την τριετία 2019-2021 διετέλεσε Γ. Γραμματέας στο Διοικητικό Συμβούλιο του Ελληνικού Παραρτήματος της Διεθνούς Ένωσης Μουσικών Βιβλιοθηκών, Αρχείων και Κέντρων Τεκμηρίωσης (IAML), στο οποίο, από το 2022 διατελεί Πρόεδρος.

Ο **Νίκος Ορδουλίδης** είναι μουσικολόγος, μουσικός και συνθέτης. Η έρευνά του αφορά ρεπερτόρια της κεντρικής και ανατολικής Ευρώπης, των Βαλκανίων, της Μέσης Ανατολής και της Βορείου Αφρικής. Τα ενδιαφέροντά του περιστρέφονται γύρω από τον μουσικό συγκρητισμό, εξετάζοντας τα ιστορικοκοινωνικά πλαίσια που διαμόρφωσαν τις μουσικές που μελετά. Έχει δημοσιεύσει μονογραφίες και άρθρα στα αγγλικά, τα ελληνικά και τα τουρκικά.

Η **Άννα Βασιλική Παπαδιονυσίου** ασχολείται από το 2017 με τη μελέτη του Μουσικού Κώδικα Μπράιγ και τη μετάφραση βιβλίων για τη διάδοσή του στην Ελλάδα. Συνεργάστηκε με τον Bill McCann στη μετάφραση του «Ποιος Φοβάται τη Μουσική Μπράιγ; Μια Μικρή Εισαγωγή και Ένα Εγχειρίδιο Διδασκαλίας για Γονείς και Μαθητές» των Richard Taesch και Bill McCann, με τον οποίο συμμετείχε ως συνεισηγήτρια στο 1ο Διεθνές Τακτικό Συνέδριο (Σεράφειο Συγκρότημα, 9-10/9/2023) στην ομιλία «Το GOODFEEL Braille Music Translator λογισμικό ως πρόταση κύριας εκπαιδευτικής τεχνολογίας στη μουσική εκπαίδευση των ατόμων με οπτική αναπηρία στην Ελλάδα». Υποστηρίζεται από τον ίδιο με ελεύθερη αδειοδότηση για τη διάδοση και διδασκαλία του λογισμικού στη χώρα μας.

Ο **Χρήστος Παπαθεοδώρου** είναι Καθηγητής Πληροφοριακών Συστημάτων Βιβλιοθηκών και Αρχείων στο Τμήμα Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα αφορούν στις ψηφιακές ανθρωπιστικές σπουδές, στην ψηφιακή επιμέλεια, στη διαλειτουργικότητα των μεταδεδομένων, στην αξιολόγηση των ψηφιακών βιβλιοθηκών και των υπηρεσιών πληροφόρησης, στη διαχείριση ηλεκτρονικών αρχείων, στην εξόρυξη γνώσης και στην εξατομικευμένη πρόσβαση στις υπηρεσίες πληροφόρησης. Ανήκει στους Επιμελητές Έκδοσης του επιστημονικού περιοδικού *International Journal of Metadata, Semantics and Ontologies*. Έχει συμμετάσχει ως πρόεδρος και μέλος της επιστημονικής επιτροπής σε διεθνή συνέδρια, έχει διατελέσει αξιολογητής σε διεθνή περιοδικά, σε ευρωπαϊκά και εθνικά χρηματοδοτούμενα προγράμματα και ως ερευνητής σε διάφορα ερευνητικά έργα. <http://users.uoa.gr/~papatheodor/>

Η **Κέλλυ Παπακωνσταντίνου** είναι Σύμβουλος Πολιτιστικών Φορέων της εταιρείας Museotek. Αρμοδιότητά της είναι να υποστηρίξει τους επαγγελματίες των Μουσείων και Πολιτιστικών Φορέων να διευρύνουν το κοινό τους, παρέχοντας λύσεις στην ανάπτυξη δυναμικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων που πραγματοποιούνται εξ αποστάσεως και σε πραγματικό χρόνο. Έχει επαγγελματικό ενδιαφέρον για τον πολιτιστικό τομέα όπου πιστεύει ότι οι νέες τεχνολογίες, όπως η Museotek, αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των σύγχρονων μουσείων. Είναι πτυχιούχος Συντήρησης Αρχαιοτήτων και Έργων Τέχνης από το Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής. Έχει συνεργαστεί στενά με επαγγελματίες των μουσείων και του πολιτιστικού χώρου ως συντηρήτρια, ενώ συμμετέχει ως εισηγήτρια σε εκπαιδευτικά προγράμματα για παιδιά και σεμινάρια ενηλίκων στον τομέα του πολιτισμού.

Η **Σίλια Παπαχατζοπούλου** από τον Νοέμβριο του 2023 απασχολείται στο Σύλλογο οι Φίλοι της Μουσικής, στην Μουσική Βιβλιοθήκη Λίλιαν Βουδούρη για την ανάπτυξη εξειδικευμένης μουσικής οντολογίας στη συλλογή παρτιτούρων του αρχείου του Μίκη Θεοδωράκη με το ερευνητικό έργο ΜΕΛΟΣ (Μουσικές Ελληνικές Οπτικοακουστικές Συλλογές). Στο παρελθόν εργάστηκε στο πρόγραμμα ψηφιοποίησης και τεκμηρίωσης του Αρχείου του Ωδείου Αθηνών (Απρίλιος 2022-Μάιος 2023) ενώ από τον Οκτώβριο του 2021 συνεργάζεται και με το Μέγαρο Μουσικής για συγγραφή κειμένων σε προγράμματα συναυλιών. Είναι απόφοιτη του τμήματος Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου (Ιούνιος 2021) και τη χρονική αυτή περίοδο εκπονεί τη διπλωματική της έρευνα στο πλαίσιο του μεταπτυχιακού κύκλου σπουδών της με τίτλο *Διαχείριση πληροφοριών σε βιβλιοθήκες, αρχεία και μουσεία* του τμήματος Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής.

Ο **Μιλτιάδης Παππάς** αποφοίτησε από το Δημοτικό Ωδείο Κατερίνης με πτυχίο και δίπλωμα στον κλάδο της Βυζαντινής Μουσικής και από τη μουσική σχολή «Αλέξανδρος», στον κλάδο της Ευρωπαϊκής μουσικής στους τομείς της αρμονίας, φυγής και αντίστιξης. Το πτυχίο (1995), μεταπτυχιακό (1997) και το διδακτορικό του (2007, στον τομέα της Ιστορικής Μουσικολογίας) είναι από το Τμήμα Μουσικολογίας του Πολυτεχνείου της Κωνσταντινούπολης, στους τομείς της Βυζαντινής μουσικής σε σύγκριση με τις οθωμανο-τουρκικές μουσικές. Εργάστηκε στο Τμήμα Μουσικολογίας του Πολυτεχνείου της Κωνσταντινούπολης και πρόσφατα στο Πανεπιστήμιο της Κωνσταντινούπολης στο Ερευνητικό Ίδρυμα OMAR ως ιστορικός ερευνητής. Το ενδιαφέρον του αφορά το χώρο της ελληνικής (εκκλησιαστικής και μη) και οθωμανικής-τουρκικής στην οθωμανική περίοδο. Τώρα είναι ανεξάρτητος ερευνητής.

Ο **Ευγένιος Πολίτης** γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη το 1958, σπούδασε κοντραμπάσο αρχικά με τον Δημήτρη Ξενάριο στο Κρατικό Ωδείο Θεσσαλονίκης (1977-78), στη συνέχεια στο Πανεπιστήμιο Μουσικής και Παραστατικής Τέχνης Βιέννης με καθηγητή τον Heinrich Schneikart, όπου ολοκλήρωσε με δίπλωμα (1985), μεταπτυχιακό "Magister der Künste - Kontrabass" (2002) και διδακτορικό τίτλο (2013) από το Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου. Έχει εμφανιστεί ως σολίστ με ορχήστρες, σύνολα μουσικής δωματίου, ατομικά ρεσιτάλ, ηχογραφήσεις και δισκογραφία. Υπήρξε ιδρυτικό στέλεχος και κορυφαίος κοντραμπασίστας της Συμφωνικής Ορχήστρας του Δήμου Θεσσαλονίκης (1987-2003). Επιμελήθηκε και δημοσίευσε από τις εκδόσεις Orpheus - Μ. Νικολαΐδης, επεξεργασίες έργων που αφορούν το ρεπερτόριο του κοντραμπάσου, δίδαξε στο Σύγχρονο Ωδείο Θεσσαλονίκης (1986-2003) και από το

2003 διδάσκει στο Τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης της Σχολής Κοινωνικών, Ανθρωπιστικών Επιστημών και Τεχνών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας. <https://www.uom.gr/politise>

Ο **Νίκος Πουλάκης** είναι διπλωματούχος σύνθεσης, διδάκτορας (εθνο)μουσικολογίας του κινηματογράφου και ΕΔΙΠ στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του ΕΚΠΑ, όπου διδάσκει εθνογραφικό φιλμ, κινηματογραφική μουσική, εφαρμοσμένη εθνομουσικολογία, οργάνωση και διαχείριση εθνομουσικολογικών αρχείων και ανθρωπολογία των οπτικοακουστικών μέσων. Είναι μέλος ΣΕΠ του ΕΑΠ στο Πρόγραμμα «Σπουδές στον Ελληνικό Πολιτισμό», Επισκέπτης Καθηγητής στο Τμήμα Ψηφιακών Τεχνών και Κινηματογράφου του ΕΚΠΑ, ενώ έχει διδάξει και στο Τμήμα Λαϊκής και Παραδοσιακής Μουσικής του ΤΕΙ Ηπείρου. Από τις εκδόσεις Ορφέως κυκλοφορούν τα βιβλία του «Μουσικολογία και Κινηματογράφος: Κριτικές Προσεγγίσεις στη Μουσική των Σύγχρονων Ελληνικών Ταινιών» και «Μουσική από το Οπτικό Θέατρο και τον Βωβό Κινηματογράφο».

Η **Αθηνά Πουρσαϊτίδου** είναι μέλος της συντονιστικής ομάδας για τα σχολεία της εταιρείας Museotek. Στόχος της είναι να αναπτύξει το δίκτυο επαφών της Museotek και να προάγει την ψηφιακή εκπαίδευση σε σχολεία όλης της Ελλάδας αλλά και σε ελληνόφωνα σχολεία του εξωτερικού, συμβάλλοντας στην ενίσχυση της εκπαιδευτικής διαδικασίας μέσα από τη χρήση νέων τεχνολογιών. Ως απόφοιτη του τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Α.Π.Θ. και με μεταπτυχιακές σπουδές στην Ιστορία και τη Διδακτική της Ιστορίας του Π.Τ.Δ.Ε του Ε.Κ.Π.Α., έχει ειδικό ενδιαφέρον σχετικά με την υιοθέτηση βιωματικών μεθόδων διδασκαλίας σε συνδυασμό με τη χρήση πολυμέσων και σύγχρονων ψηφιακών εργαλείων. Επίσης, έχει εργαστεί ως μουσειοπαιδαγωγός, σχεδιάζοντας και υλοποιώντας εκπαιδευτικά προγράμματα τόσο σε μουσεία όσο και φορείς πολιτισμού, με έμφαση στην ψηφιακή μουσειακή εκπαίδευση.

Αλέξανδρος Ριζόπουλος (Γιάννενα, 1982), Μουσικός, Εθνομουσικολόγος. Είναι υποψήφιος διδάκτορας στο τμήμα Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου (2021 –). Έχει αποφοιτήσει από το τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης (BSc, 2016) και το τμήμα Αρχιτεκτόνων, ΑΠΘ (MSc, 2006). Εκδόθηκε το πρώτο του [άρθρο](#). Έχει γράψει πολυμεσικές μουσικές παραστάσεις: «Δεκαέξι βήματα στη Γη», (2023), «Μαριγώ και Γιάννος» (2021), «Αουρέκιος, ο Ταχυδρόμος» (2016). Είναι ιδρυτικό μέλος στα μουσικά σχήματα: People of the Wind και Alenti-Jasmine. Εισηγείται τα Masterclasses: Ρυθμική Πλαστική, Ρυθμική Καλλιέργεια: Βαλκάνια και Ανατολική Μεσόγειος. Συνεργάζεται με: Ιόνιο Πανεπιστήμιο, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, CO-DARTS, Εθνικά Κονσερβατόρια Παρισίου, Βερολίνου, «Λαβύρινθος», «Άγιος Λαυρέντιος», «Γκροτόφσκυ», «Μουσικές Αυλές».

Ο **Παναγιώτη Σδούκος** είναι κάτοχος MSc στην Εθνομουσικολογία & την Πολιτιστική Ανθρωπολογία από το Ε.Κ.Π.Α., Διπλωματούχος Βυζαντινής Μουσικής, Ερμηνευτής παραδοσιακού τραγουδιού και υποψήφιος διδάκτορας στο Τμήμα Τεχνών Ήχου & Εικόνας του Ιονίου Πανεπιστημίου. Εργάστηκε ως Καθηγητής στη Δευτεροβάθμια Ιδιωτική Εκπαίδευση και ως Επιστημονικός Συνεργάτης στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής (2022). Διδάσκει σεμινάρια και εργαστήρια Δημοτικού Τραγουδιού σε Πολιτιστικούς Συλλόγους και Φορείς στην Ελλάδα, την Κύπρο και το εξωτερικό. Έχει ήδη εκδώσει τρεις προσωπικές δισκογραφίες: *Σιωπές*, *Αγάπη*,

Γιασεμί, Ακου, Ουρανό μου και έχει συμμετάσχει σε πολλά projects και χοροθεατρικές παραστάσεις στο Ηρώδειο, στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών και σε πολλά Δημοτικά Θέατρα στην Ελλάδα. Έχει βραβευτεί για την ερμηνεία του στο δημοτικό τραγούδι από την Ελληνική Ένωση Γλώσσας, Τεχνών & Επιστημών της UNESCO (2014).

Ο **Μιχάλης Σφακάκης** είναι Αναπληρωτής Καθηγητής και Πρόεδρος του Τμήματος Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Μουσειολογίας του Ιονίου Πανεπιστημίου. Είναι πτυχιούχος του τμήματος Μαθηματικών του Πανεπιστημίου Κρήτης και κάτοχος Διδακτορικού διπλώματος στη βιβλιοθηκονομία και Επιστήμη της Πληροφορίας από το Ιόνιο Πανεπιστήμιο. Έχει θητεύσει ως Πρόεδρος του Γενικού Συμβουλίου Βιβλιοθηκών (2016 – 2019) και ως μέλος της Ομάδας Εμπειρογνομώνων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Ψηφιακή Πολιτιστική Κληρονομιά και την Europeana, με την ιδιότητα του αναπληρωματικού εκπροσώπου του Υπουργείου Παιδείας (2017 – 2018). Είναι κριτής σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά και συμμετέχει σε επιστημονικές επιτροπές διεθνών συνεδρίων. Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα επικεντρώνονται στην οργάνωση, διαχείριση και ένταξη της πληροφορίας και των δεδομένων Βιβλιοθηκών στο περιβάλλον του σημασιολογικού ιστού καθώς και στη διαλειτουργικότητά τους με Αρχεία και Μουσεία.

Η **Gabriella Spanò** είναι μουσικολόγος και φλαουτίστα. Σπούδαζε στο πανεπιστήμιο *La Sapienza* της Ρώμης και στο ωδείο *Santa Cecilia* της ίδια πόλης. Από το 1997 εργάζεται στη Μουσική Βιβλιοθήκη «Λίλιαν Βουδούρη» του Συλλόγου Οι Φίλοι της Μουσικής ως υπεύθυνη εκπαιδευτικών προγραμμάτων και εξυπηρέτησης κοινού. Έχει επιμεληθεί διάφορα εκπαιδευτικά προγράμματα κυρίως για παιδιά του δημοτικού και του γυμνασίου, όπως επίσης ξεναγήσεις στην βιβλιοθήκη για σχολεία, πανεπιστήμια και το ευρύτερο κοινό. Τα τελευταία χρόνια έχει ασχοληθεί και με την επιμέλεια εκθέσεων, όπως «Πρώτες και πρώιμες εκδόσεις βυζαντινής μουσικής 1820-1899» σε συνεργασία με το Τμήμα Μουσικών Σπουδών του ΕΚΠΑ, «Ξενάκης³: ο μουσικός, ο μαθηματικός, ο μηχανικός» και «Η μαγεία της Μαρίας Κάλλας».

Κωνσταντίνα Σταματογιαννάκη. Διδάκτωρ Θεατρολογίας (ΕΚΠΑ). Αρχιονόμος στο ΕΛΙΑ και στο ΕΛΙΑ του ΜΙΕΤ από το 1997, υπεύθυνη για τα αρχεία και τις συλλογές των παραστατικών τεχνών από το 2003. Έχει ταξινομήσει και περιγράψει 70 ιδιωτικά αρχεία και 45.000 έντυπα και φωτογραφικά τεκμήρια του 19ου και του 20ού αιώνα που σχετίζονται με τις παραστατικές τέχνες. Έχει επιμεληθεί εκδόσεις για το ελληνικό θέατρο και έχει δημοσιεύσει θεατρολογικά και αρχειονομικά άρθρα σε πρακτικά συνεδρίων, συλλογικούς τόμους και επιστημονικά περιοδικά: <https://bit.ly/3ZodNU1>

Ο **Σεραφείμ Τσούκος** γεννήθηκε το 1961, στην Ελλάδα. Σπούδασε στη Νομική Σχολή του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ) και είναι κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου (LL.M.) στο Δίκαιο Διεθνών και Ευρωπαϊκών Επιχειρηματικών Σπουδών στο Πανεπιστήμιο Exeter, στο Devon του Ηνωμένου Βασιλείου. Εργάστηκε στην Επιτροπή της τότε ΕΟΚ, υπήρξε ιδρυτικό μέλος και αρχισυντάκτης του επιστημονικού περιοδικού ΕΛΛΑΔΑ-ΕΟΚ και έχει συγγράψει πολλά άρθρα για την ευρωπαϊκή νομοθεσία, με συμμετοχή, επίσης, στη συγγραφή βιβλίου για τις εμπορικές σχέσεις ΕΟΚ-ΚΟΜΕΚΟΝ. Είναι Δικηγόρος, μέλος του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών επί σχεδόν 40 χρόνια

και Νομικός Σύμβουλος του Οργανισμού Συλλογικής Διαχείρισης & Προστασίας Δικαιωμάτων Φωτογράφων (ΟΣΔ ΦΟΙΒΟΣ Συν.Π.Ε.) από της συστάσεώς του στην Ελλάδα, καθώς επίσης μέλος του Ελληνικού Τμήματος της Ένωσης Προστασίας Πνευματικής Ιδιοκτησίας (ASSOCIATION LITTÉRAIRE ET ARTISTIQUE INTERNATIONALE - A.L.A.I.). Έχει συνεχή συμμετοχή σε όλες τις διαδικασίες διαβούλευσης των νόμων περί πνευματικής ιδιοκτησίας και συλλογικής διαχείρισης και των τροπολογιών τους στην Ελλάδα από το 1991 έως σήμερα, καθώς και στις διαδικασίες διαβούλευσης αντίστοιχων νομοθετημάτων στην Ε.Ε., μέσω του Ομίλου European Visual Artists, στον οποίο συμμετέχει ο ΟΣΔ ΦΟΙΒΟΣ. Έχει συμμετάσχει ως ομιλητής σε δεκάδες εθνικά και διεθνή συνέδρια και ως συνεργάτης προγραμμάτων της ΕΕ σε κράτη-μέλη της ΕΕ και σε τρίτες χώρες, αναφορικά με ζητήματα πνευματικής ιδιοκτησίας. Επιπλέον, έχει παράσχει νομικές συμβουλές και έχει εκπροσωπήσει πληθώρα αλλοδαπών πολυεθνικών επιχειρήσεων, σε δημόσιους διαγωνισμούς, δημόσιες συμβάσεις και δίκες, αναφορικά με πολλά μεγάλα δημόσια έργα, μελέτες και προμήθειες υποδομών και μεταφορών, στην Ελλάδα, καθώς επίσης σε δήμους, ιδρύματα και οργανισμούς του δημοσίου.

Ο **Αλέξανδρος Τζωρτζακάκης** είναι ιδρυτής και διευθύνων σύμβουλος της Αιγαίου Solutions Α.Ε. και κάτοχος πτυχίου Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Μεταπτυχιακού Τίτλου Διοίκησης Επιχειρήσεων (MBA). Τα τελευταία 18 χρόνια είναι διευθύνων σύμβουλος στην εταιρία Αιγαίου Solutions Α.Ε. και έχει 20 έτη εμπειρία στο σχεδιασμό, στην διαχείριση και υλοποίηση έργων Πληροφορικής με έμφαση στην ψηφιακή προβολή του Πολιτιστικού και Τουριστικού αποθέματος με καινοτόμες τεχνολογίες αιχμής.

Η **Ευαγγελία Χαλδαιάκη** έχει Πτυχίο στην Τουρκική Γλώσσα, Φιλολογία και Ιστορία από το ΕΚΠΑ, τίτλο Μεταπτυχιακών Σπουδών στις Λαογραφικές Σπουδές και τον Λαϊκό Πολιτισμό από το ίδιο Ίδρυμα και Διδακτορικό Δίπλωμα από το ΕΚΠΑ, με τη διατριβή «Η δημοτική μουσική στις τουρκόφωνες και ελληνόφωνες μουσικές συλλογές της ύστερης οθωμανικής περιόδου: λαϊκός πολιτισμός και διακοινοτικές σχέσεις». Σήμερα είναι μεταδιδακτορική ερευνήτρια στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Έχει διεξάγει εκτενή έρευνα, λάβει διακρίσεις, συμμετάσχει σε πολυάριθμα εκπαιδευτικά και ερευνητικά προγράμματα. Έχει δίπλωμα βυζαντινής μουσικής από το Ορφείο Ωδείο Αθηνών και διδάσκει ελληνική δημοτική μουσική σε χορωδιακό μάθημα στο Κέντρο Ελληνικής Μουσικής «Φοίβος Ανωγειανάκης». Από το 2023 διδάσκει επίσης στο ΠΜΣ «Εθνομουσικολογία και Μουσική Πράξη» του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του ΕΚΠΑ.

Βάλια Χριστοπούλου. Διδάκτωρ μουσικολογίας (Πανεπιστήμιο Αθηνών, 2009), πτυχιούχος του Τμήματος Μουσικών Σπουδών και του Τμήματος Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας (ΕΚΠΑ). Σπούδασε πιάνο (Εθνικό Ωδείο, Δίπλωμα, 1995) και ανώτερα θεωρητικά (Εθνικό Ωδείο, Πτυχίο αρμονίας, 1994 και Ωδείο Ατενέουμ, Πτυχίο αντίστιξης, 1997). Το 2011 εκδόθηκε το βιβλίο της Κατάλογος Έργων Γιώργου Σισιλιάνου (Αθήνα: Panas Music). Συνέταξε το Λήμμα και τον Πλήρη Συστηματικό Κατάλογο Έργων του Γιώργου Σισιλιάνου για το Grove Music Online (2013). Είναι μέλος της Ελληνικής Μουσικολογικής Εταιρείας. Έχει αναπτύξει καλλιτεχνική δραστηριότητα ως μέλος του συνόλου Open Score Project και του συνόλου WHI. Από το 2022 εργάζεται ως αποσπασμένη καθηγήτρια στο Εργαστήριο Ελληνικής Μουσικής του ΕΚΠΑ.

Συναυλία

Σελίδες ελληνικής δημιουργίας

Νέα έργα Ελλήνων συνθετών, γραμμένα για τα
Σύνολα Μουσικής Δωματίου της Camerata Junior - Ορχήστρα Νέων
του Συλλόγου Οι Φίλοι της Μουσικής

Μάριος Πάλλας

Φenomenon για κουαρτέτο εγχόρδων (πρώτη εκτέλεση)

Εύα Μάστορα (βιολί), Γιώργος Λεμπέσης (βιολί), Ελέσα Ασημάκη (βιόλα), Έρα Χαντζάρη (βιολοντσέλο)

Μαρία Χριστίνα Κριθαρά

Emerging (πρώτη εκτέλεση)

Ιωάννα Κουτράκου (βιολί), Αριάδνη Πράπα (βιόλα), Οδυσσέας Ντάρλας (βιολοντσέλο)

Ναταλία Χατζοπούλου

Celestial Images

Βασίλης Χαραλαμπίδης (όμποε), Ίνα Χαντζάρη (πιάνο)

Θοδωρής Θεοδωρούδης

Elegy

Φώτης Ασημάκης (βιολί), Ελένη Καρτελιά (βιολί), Λουκάς Ασημάκης (βιολά), Πάνος Δημαράς (βιολοντσέλο)

Ερμηνεύουν τα **Σύνολα Μουσικής Δωματίου της Camerata Junior - Ορχήστρα Νέων του Συλλόγου Οι Φίλοι της Μουσικής**

